

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Problematika obchodování s lidmi a prostituce v Indonésii:
dopad těchto fenoménů na duševní zdraví obětí**

*Sex trafficking and prostitution in Indonesia: the impact of these
phenomena on the mental health of victims*

OLOMOUC 2022 Marie Matkulčíková

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Michaela Budiman, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne: 23.6. 2022

Podpis:

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá prostitucí a obchodem s lidmi v Indonésii na ostrově Jáva. Hlavním cílem je prozkoumat zmíněnou problematiku a zjistit, jak tyto praktiky působí na duševní zdraví účastníků. V teoretické části je čtenář seznámen s prostitucí a vykořisťováním žen, mužů a nezletilých a s historií i vývojem tohoto fenoménu. Práce dále pojednává o následcích těchto praktik na jedince a těžkostech s jejich pozdějším znovu začleněním do společnosti. Praktická část je vedena formou dotazníků, které doplňují rozhovory s členy organizace, která podporuje oběti zneužívání při jejich návratu do běžného života. Cílem praktické části bude pomocí dotazníkového šetření zjistit, jakým způsobem a do jaké míry jsou oběti těmito zkušenostmi traumatizovány.

Počet stran: 63

Počet znaků včetně mezer: 80 258

Počet použitých zdrojů: 34

Počet příloh: 0

Klíčová slova: prostituce, obchod s lidmi, duševní zdraví, sociální problematika, migrace

Děkuji paní PhDr. Michaelae Budiman, Ph.D. za rady a čas, který věnovala vedení této bakalářské práce.

Obsah

1.	SEZNAM GRAFŮ	8
2.	SEZNAM TABULEK.....	9
3.	ÚVOD.....	10
4.	METODOLOGIE A METODIKA VÝZKUMU	11
4.1.	CÍL.....	11
4.2.	VÝZKUMNÁ STRATEGIE	11
4.3.	ZPŮSOB VYPRACOVÁNÍ VÝZKUMU.....	11
4.4.	VÝZKUMNÉ OTÁZKY PRO TÉMA PROSTITUCE.....	12
4.5.	VÝZKUMNÉ OTÁZKY PRO TÉMA OBCHODOVÁNÍ S LIDMI.....	12
4.6.	METODY ZÍSKÁVÁNÍ DAT	12
5.	TEORETICKÁ ČÁST.....	13
5.1.	PROSTITUCE	13
5.1.1	<i>Počátky prostituce na Jávě</i>	<i>13</i>
5.1.2	<i>Prostituce v koloniálním období.....</i>	<i>14</i>
5.1.3	<i>Prostituce v období japonské okupace</i>	<i>17</i>
5.1.4	<i>Sexuální průmysl za dob nezávislé Indonésie.....</i>	<i>18</i>
5.1.5	<i>Lokalisasi WTS.....</i>	<i>19</i>
5.1.6	<i>Těžkosti spojené s prostitucí.....</i>	<i>21</i>
5.2	OBCHOD S LIDMI.....	23
5.2.1	<i>Počátky obchodu s lidmi v Indonésii.....</i>	<i>24</i>
5.2.2	<i>Těžkosti prožívané oběťmi obchodu s lidmi.....</i>	<i>27</i>
6	PRAKTICKÁ ČÁST	31
6.1	VÝZKUM A JEHO CÍL.....	31
6.2	METODOLOGIE ZÍSKÁVÁNÍ DAT.....	31
6.2.1	<i>Výběr respondentů.....</i>	<i>31</i>
6.2.2	<i>Dotazníky a jejich forma.....</i>	<i>32</i>
6.3	ROZHOVORY A JEJICH FORMA	36
6.4	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ NA TÉMA PROSTITUCE.....	40
6.5	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ NA TÉMA OBCHODOVÁNÍ S LIDMI.....	50
7	ZÁVĚR	57

8	RESUMÉ	60
9	SEZNAM ZDROJŮ.....	61

Ediční poznámka

Cizojazyčné zdroje v této práci byly přeloženy autorem práce. Zdroje jsou uvedeny dle citační normy ČSN ISO 690.

1. Seznam grafů

Graf 1: Vývoj HDP v Indonésii 1961-2000 (změna v %)	25
Graf 2: Počet obyvatel na a pod prahem chudoby v Indonésii (v milionech a procentech)	26
Graf 3: Socio-ekonomický původ respondentů	41
Graf 4: Věk respondentů při prvním komerčním sexu	41
Graf 5: Kolik respondentů pracuje v současné době v sexuálním průmyslu.....	42
Graf 6: Dobrovolnost vstupu	42
Graf 7: Místa nejčastějšího provozování činnosti	43
Graf 8: Podíl respondentů, kteří se pokusili odejít z prostituce.....	43
Graf 9: Podíl úspěšnosti respondentů při hledání nové práce.....	44
Graf 11: Rozdíly mezi pracovním a osobním sexuálním životem respondentů.....	45
Graf 10: Podíl pracovníků s partnery.....	45
Graf 13: Násilí páchané na respondentech	46
Graf 12: Vnímání sexuálních pracovníků ve společnosti	46
Graf 14: Psychologické dopady prostituce na jedince.....	47
Graf 15: Psychické dopady prostituce na jedince.....	47
Graf 16: Psychické dopady prostituce na jedince – změna nálad.....	48
Graf 17: Ohrožení pohlavními nemocemi	48
Graf 18: Preventivní prohlídky na pohlavní choroby	49
Graf 19: Jiné zdravotní potíže.....	49
Graf 20: Jak se oběti do pasti dostali?	50
Graf 21: Možnost ponechání si osobních dokladů	51
Graf 22: Průměrná doba věznění respondentů.....	51
Graf 23: Pocity obětí obchodování s lidmi	52
Graf 24: Násilí páchané na obětech obchodování s lidmi	52
Graf 25: Fyzická zranění	53
Graf 26: Praktika užívání drog a alkoholu.....	53
Graf 27: Nejčastější zdravotní potíže obětí obchodování s lidmi.....	54
Graf 28: Formy úniku	55
Graf 29: Diskriminace obětí obchodování s lidmi v domovské komunitě	55
Graf 30: Podíl osob, jež vstoupily do organizace	56
Graf 31: Jsou organizace nápomocné?	56

2. Seznam tabulek

Tabulka 1: Věk a pohlaví respondentů	40
Tabulka 2: demografické údaje respondentů	50

3. Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou prostituce a obchodování s lidmi v Indonésii. Jejím hlavním cílem je odpovědět na všechny výzkumné otázky a zjistit, jakým způsobem a do jaké míry jsou jedinci těmito zkušenostmi a zážitky traumatizováni, a zda mohou tyto jevy ovlivnit pozdější vnímání osoby v komunitě a její začleňování se zpátky do ní. Indonésie je stát s největším počtem obyvatel hlásících se k islámu, který je úzce spojen se striktním morálním kodexem. Ačkoliv jsou tedy prostituce a vykořisťování pro muslimy vysoce nemorální a nedůstojné, popularita obou jevů v Indonésii vypovídá o značném pokrytectví.

Pro efektivnější vyhotovení práce, která je rozdělena na teoretickou a praktickou část, jsou oba fenomény vysvětleny v separátních kapitolách, kde jim je věnovaná plná pozornost. Práce se v teoretické části snaží nejdříve vysvětlit okolnosti vzniku, historii obou fenoménů a jakým způsobem došlo k jejich rozšíření. Dopodrobna popisuje vývoj vnímání ženy ve společnosti od dob javánských království až po současnost.

Obě části jsou založeny na tištěných a elektronických studiích a pracích z relevantních zdrojů. Každá podkapitola je poté věnovaná jednotlivým časovým obdobím v Indonésii, které vedly k vývoji jak prostituce, tak i obchodování s lidmi.

Jelikož se o tomto tématu podle názoru autorky nemluví dostatečně a množství publikací není v České republice dostačující, v rámci šíření povědomí o dopadech prostituce a obchodování s lidmi na jedince se rozhodla toto téma zpracovat. Ovlivněna byla taktéž jejím studijním oborem a odborníkem na toto téma, který je jí blízký.

Praktická část je zpracována formou online výzkumu spočívajícím ve dvou rozhovorech s odborníky, kdy jeden se specializuje na edukaci sexuálních pracovníků a druhý na pomoc obětem obchodování s lidmi. Dále jsou zde zahrnuty dva dotazníky, které sloužily k podrobnému zkoumání následků obou fenoménů na jedince, zejména pak změn v chování způsobených negativními zkušenostmi.

4. Metodologie a metodika výzkumu

4.1. Cíl

S problematikou sexuálního průmyslu a obchodování s lidmi se obyvatelé Indonésie potýkají už po staletí. Ačkoliv je o tomto tématu napsáno mnoho publikací a relevantní odborné literatury, o dopadech těchto fenoménů na psychické zdraví a pozdější návrat do společnosti se příliš nemluví a nepíše. Tento fakt je zapříčiněn především stigmatem a hanbou, které brání zúčastněným o zkušenostech mluvit. Bohužel mlčení a hanba přispívají k zatajení většiny případů bez možnosti spravedlnosti. Cílem této práce je tedy zjistit do jaké míry a jak jsou osoby těmito zkušenostmi traumatizovány a rozšířit povědomí.

4.2. Výzkumná strategie

Vzhledem k tématu mé bakalářské práce a fenoménu, jež je zde zkoumán jsem se rozhodla pro získávání informací a dat aplikovat kvalitativní přístup. John W. Creswell tento přístup popisuje jako: „Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách“ (Hendl, 2016). Pro tento druh výzkumu je esenciální kombinace více druhů výzkumných metod, přičemž skupinu dotazovaných obvykle čítá menší počet respondentů a během zkoumání fenoménu v jeho přirozeném prostředí je možné pozměnění i doplnění výzkumných otázek.

4.3. Způsob vypracování výzkumu

Má práce je rozdělena celkem do dvou částí, a to na teoretickou a praktickou. Teoretická část vychází z rešerše relevantní volně dostupné literatury jak v tištěné, tak i elektronické podobě. Praktická část je vypracována formou dotazníků a rozhovorů, jejichž výsledky jsou v části taktéž vyhodnoceny. Pro splnění cílů mé práce jsem si stanovila několik důležitých zásad:

1. Vypracovat teoretickou část za pomoci informací a dat ze zpracované literatury.
2. Určit si výzkumné otázky a jejich cíle.

3. Výzkum provádět na základě vhodného postupu.
4. Výstupy z výzkumu nakonec shrnout a zhodnotit.

4.4. Výzkumné otázky pro téma prostituce

Pro splnění cílů mé bakalářské práce jsem definovala tyto konkrétní výzkumné otázky:

1. Jaký je socio-ekonomický původ respondentů, kteří se rozhodli vstoupit do sexuálního průmyslu?
2. Jaké jsou hlavní důvody pro ukončení sexuální činnosti?
3. Je páčání fyzického násilí na respondentech běžnou záležitostí?
4. Jak ovlivňuje práce v sexuálním průmyslu psychické zdraví jedince?

4.5. Výzkumné otázky pro téma obchodování s lidmi

Pro splnění cílů mé bakalářské práce jsem definovala tyto konkrétní výzkumné otázky:

5. Jaký je profil respondentů, kteří se stali oběťmi obchodování s lidmi?
6. Jaké jsou nejčastější návnady, na které jsou oběti obchodování s lidmi lákány?
7. Jaké jsou nejčastější zdravotní potíže, se kterými se oběti potýkají?
8. Jsou organizace nápomocné při rehabilitaci obětí?

Mimo výzkumné otázky se v práci vyskytují také doplňující otázky, jejichž zodpovězení napomáhá lepšímu pochopení celé problematiky.

4.6. Metody získávání dat

Ačkoliv jsou prostituce a obchodování s lidmi v určitých směrech propojeny, pro účely výzkumu a k efektivnější pozorování rozdílů mezi těžkostmi prostitucí a obchodováním s lidmi byly vytvořeny celkem dva dotazníky a dva rozhovory. Dotazníky byly nejdříve sepsány online, v indonéském jazyce a později rozeslány mezi příhodné komunity a organizace. Druhou formou získávání dat byly rozhovory, které byly taktéž předpřipravené a sepsané online, ovšem na rozdíl od dotazníků byly doplněny o některé otázky v jeho průběhů.

5. Teoretická část

5.1. Prostituce

Prostituce z latinského slova „prostitutio,“ které doslova znamená se nabízet, je sexuální aktivita prováděna ženami, muži nebo transgender osobami za finanční odměnu (Baierová, 2015). Prostitucí se rozumí praktiky jako kopulace, při kterých jedinec odevzdá své tělo za úplatu. V Indonésii se jedná o protiprávní podnikatelskou činnost, neboť náplň tohoto podnikání je v rozporu s právními normami (Kurnianingrum, 2019). Sexuální praktiky jsou napříč celou Indonésií odsuzovány a hlavním středobodem kritiky jsou ženy, kterým se přezdívá *wanita tuna susila* (ind.) = ženy bez morálky. Obecně se úřady spíše vyhýbají slovu jako *pelacur* (ind.) = prostitutka, jelikož jsou tato oslovení vnímána jako vulgární. Sexuální pracovnice protestovaly proti používání výrazu WTS a raději o sobě mluvily jako o *pekerja seks* (ind.) = komerční sexuální pracovnice. S použitím tohoto výrazu naopak nesouhlasila vláda, poněvadž prostituce podle nich nebyla skutečné zaměstnání. O ženách se v indonéské společnosti mluví spíše jako o hlavních původcích tohoto chování a jsou označovány za osoby, které jsou přímo zodpovědné za vznik a šíření prostituce. Naopak role mužů bývá v tomto ohledu často opomíjena, ačkoli vytvářejí poptávku po prostituci a tím se významně podílí na její expanzi (Hull, 2017).

5.1.1 Počátky prostituce na Jávě

Počátky moderní prostituce sahají až do javánských království, ve kterých ženy nebyly na stejné sociální úrovni jako muži. Jedná se konkrétně o javánsko-islámské království Mataram, založeno roku 1755, jež bylo později rozděleno na dvě: Kesunanan Surakarta a Kesultatan Yogyakarta a zásadně ovlivnilo vývoj prostituce. Islám, který v Indonésii touto dobou převažoval nad ostatními náboženstvími, značně zvýhodňuje mužské pohlaví ve společnosti (Moedjanto, 1986). Zejména pak králové, kteří jakožto vlastníci veškeré půdy, majetku a životů svých poddaných, byli svým lidem velmi respektováni a uctíváni.

Dcery šlechticů věnované králi byly za těchto časů brány jako důkaz loajality. Naopak dcery poddaných, které na královském dvoře plnily úlohu služebnictva byly prostředkem splácení rodinných dluhů. Navíc zplozením dítěte s králem si vylepšovaly své společenské postavení (Hull, 2017). Takovým ženám, jejichž množství tenkrát reprezentovalo krále a upevňovalo jeho moc, se přezdívalo *selir*. *Selir* je zkratka indonéského slova *sineliran* (ind.) = „vyvolení“ (Kumar, 1980). Pro výběr seliru byly

určeny speciální javánské oblasti, které disponovaly nejkrásnějšími a nejsvůdnějšími ženami (Hull, 2017). Jedná se kraje Indramayu, Karawang a Kuningan na Západní Jávě, poté Pati, Japara, Grobongan a Wonogiri na Střední Jávě. Blitar, Malang, Banyuwangi a Lamongan jsou pak kraje na Východní Jávě. Ačkoliv jsou tato místa historicky známá vyvolenými ženami, v současné době jsou spíše proslulá prostitutkami a moderní prostitucí. *Selir* tedy představoval exkluzivní zboží, které mohlo být vlastněno pouze králem a šlechtou. Lidé z nižších vrstev vybrané dámy vlastnit nemohli.

Se ženami bylo již od 18. století zacházeno jako s nevolnicemi, prostitutkami a otrokyněmi, jejichž část výtěžku šla údajně králi do kasy. Tenkrát se jednalo spíše o soupeření mužů o to být bohatší a mocnější, ale konsekvence tohoto chování vnímáme v moderní prostituci dodnes (Hull, 2017).

5.1.2 Prostituce v koloniálním období

Velký rozmach sexuálního průmyslu nastal během nizozemské kolonizace, při které se fungování konkubinátů a podoba otroctví stávala sofistikovanější než za dob javánských království. Ve velké míře byli uspokojováni nizozemští vojáci, vyslanci a obchodníci, zejména v přístavních oblastech, kterým se tyto konkubináty značně přizpůsobovaly. Nabídka i poptávka po službách byly enormní, neboť nově příchozí muži, ať už svobodní či ne, vyhledávali uspokojení a místní své dcery a ženy ochotně nabízeli. Pohled Indonésanů na tyto aktivity byl však ambivalentní, na jedné straně chtěli využít příležitosti a přilepšit si z ekonomického hlediska, ale na druhé se mezirasového styku obávali. Navzdory finančním výhodám, které tato služba přinášela, byl tedy mezirasový styk ve společnosti potichu odsuzován. Tohoto tématu se dotýkali i známí indonéští literáti, např. Abdoel Moeis a jeho román *Salah Asuhan* (ind.) = Špatná výchova, ve kterém je mezirasový vztah odsuzován a nepochopen jak indonéskou, tak i evropskou kulturou.

Mezi prvními mineúspěšnými pokusy zlepšit situaci bylo v roce 1650 zřízení tzv. Domu náprav pro ženy za účelem ochrany veřejného pořádku a nápravy prostitutek. Další snahou o podchycení situace bylo nařízení, které zakazovalo prostitutkám vstup do přístavišť bez povolení.

Komerční sexuální průmysl, byl ale i tak roku 1852 novým ustanovením vlády uznán jako platné zaměstnání. Škodlivým dopadům prostituce se ale instituce snažily nadále zabránit řadou opatření, které ustanovení doplňovaly. Co se týče právního rámce prostituce, ten zůstal až do dnešní doby skoro nezměněn a prostituce je podle něj stále nelegální.

Tzv. *wanita tuna susila*, zkráceně WTS, je slovní spojení označující ženy, které podle indonéské společnosti postrádají morálku. Tyto ženy byly v roce, kdy probíhalo schválení komerčního sexu, pod striktním dohledem policie. Evidováním svého podnikání byly také povinny podrobit se lékařským vyšetřením, které měly podle vlády zmírnit šíření pohlavních nemocí. V případě nákazy, kterou mohl být například syfilis, musela žena neprodleně do izolace. Zatímco se vláda domnívala, že nevěstince budou po těchto opatřeních sloužit jako místa konání lékařských prohlídek a sdružování prostitutek. Veřejnost, a i samotné nevěstky, avšak jejich smysluplnost zpochybňovaly. Lékařská péče však nebyla dostačující, jelikož na malé množství odborníků připadalo velké množství prostitutek. A tak i přes opatření centrální a později regionální vlády bylo šíření nemocí enormní.

K další expanzi sexuálního průmyslu došlo v 19. století, kdy se koloniální ekonomika otevřela soukromému kapitálu (Hull, 2017). Nizozemci po novelizaci agrárních zákonů hojně zakládali plantáže, cukrovary a budovali dopravní infrastrukturu, jejichž stavba zahrnovala četné stěhování mužských dělníků toužících po sexuálních službách. Tito putovní pracovníci chodili za uspokojením do okolních vesnic, kde jim byly nabízeny mimo jiné i mladistvé dívky. Díky železnici spojující jávská města Batavia, Bogor, Cianjur, Bandung, Cilacap, Yogyakarta a Surabaya do měst přicházelo čím dál tím více turistů se zájmem poznat město. S cestováním jsou úzce spojeno stravování, ubytování a zábava, což může za jistých okolností souviset s prostitucí. A tak kolem vlakových stanic vznikalo nespočet nových nevěstinců, z nichž některé běží dodnes.

Surabaya, ve které se v 19. století křížily obchodní cesty, fungovala nejen jako přístavní město, ale i jako námořní základna (Dick, 1993), přičemž lodě připlouvající do přístavu nebyly obklopeny obchodníky, ale prostitutkami, které byly na palubě vítány. Přepravní společnosti považovaly pouštění žen na loď za vhodnější, protože jen tak mohly své námořníky ohlídat. Město, které disponovalo i železniční stanicí bylo prostitucí proslulé. Oficiálně bylo v roce 1864 celkem 228 osob zaměstnaných v osmnácti různých nevěstincích, skutečný počet byl ale mnohem vyšší.

Prostituce v Surabaye byla v tomto období dělena do 8 kategorií:

- Prostitutky v menších kavárnách poblíž přístavů,
- pouliční prostitutky,
- Číňany a Japonci vlastněné nevěstince,

- nevěstince na předměstí,
- diskrétní služby domorodých žen,
- služby nizozemských dívek v domácnostech mladých, nezadaných, holandských mužů (ještě diskrétnější než služby domorodých žen),
- služby evropských žen v organizovaných nevěstincích,
- homosexuální a pederastická prostituce (Hull, 2017).

Většina malých kaváren, v nichž byly prostitutky z první kategorie zaměstnávány, se nacházela v přístavu Tanjung Perak v Surabaye. Pracovní náplní těchto žen bylo dělat společnost klientovi. Mezi nejčastější aktivity patřily tanec, pití alkoholických nápojů na baru a zábava. Poté v časných ranních hodinách společnice obvykle doprovázely domů. Jiné podniky vydělávaly využíváním žen z jiných ostrovů Indonésie, než je Jáva. Pro uspokojení vyšších nároků zákazníků, vznikaly v tomto období noblesnější kluby, v nichž pracovaly euroasijské ženy.

Prostitutky z druhé kategorie se stávaly díky svému působení na ulici častým terčem policie. Na rozdíl od předchozí skupiny nebyly totiž zaměstnávány v klubech, ale byly pod dohledem pasáků, jež jim obstarávali zakázky.

Čínská komunita v Indonésii si pro své členy zřídila speciální podniky, v nichž vystupovaly mladé čínské dívky a vstup do těchto míst byl omezen pouze pro příslušníky této skupiny nebo alespoň v doprovodu jednoho z nich.

Zhruba do roku 1890 byl vztah s konkubínou běžnou záležitostí pro většinu evropských mužů, změna tohoto trendu a pokles mezirasových vztahů po onom roce, měl za následek ještě větší využívání prostitutek (Hull, 2017).

Na přelomu století i přes všechna nařízení se sexuální turismus a pohlavní nemoci v Indonésii stále šířily. Veškeré pokusy o podchycení situace tedy selhaly. Haga (1901) uvedl, že jednou z překážek byl nedostatek lékařů, kteří by byli schopni pojmout tak veliké množství žen, jež poskytovaly své tělo za úplatu. Považoval tedy za nutné, aby vláda dala této oblasti zdravotnictví vyšší prioritu a šířila povědomí o vysoce infekčních chorobách, které kvůli absenci antibiotik byly prakticky nevyléčitelné. K Hagově kritice se o pár let později přidal Ruitenbach, který k nedostatku lékařské péče přidává i nedostačující prosazování nařízení lékaři a policisty. Ženy měly tendenci nařízení obcházet neregistrováním se do systému.

Přes veškerou kritiku vládní nedbalosti roku 1910 generální guvernér zrušil pravidelné lékařské prohlídky registrovaných žen a novými zákony o veřejné morálce,

kterými de facto učinil všechny praktiky nezákonnými, zrušil všechny dosavadní předpisy. Během 20. a 30. let 20. století se Indonésie ocitla ve zmatečné situaci, která byla způsobena novelizací zákonů, jež sice deklarovaly zákaz všech sexuálních služeb, ale vláda nepodnikala patřičné kroky pro jejich zastavení. Naopak čím více se města rozšiřovala, tím více mužů přicházejících za prací navštěvovalo nevěstince.

Zástupci, kteří roku 1939 na shromáždění v Bukittingi hájili názory muslimského obyvatelstva, schválili návrhy, které vyzývaly vládu k přísnější regulaci prostituce a zejména jejího dopadu na zdraví. Řešily se zejména tyto extrémně rychle se šířící choroby – syfilis, kapavka a duševních choroby, o kterých tvrdili, že jsou neodmyslitelnou součástí komerčního sexuálního průmyslu (Hull, 2017).

5.1.3 Prostituce v období japonské okupace

Ke změně nedošlo ani v pozdějších letech po pádu Nizozemské východní Indie v březnu 1942. Během japonské okupace, která probíhala v letech 1941-1945, byly do té doby již pracující prostitutky podrobovány lékařským prohlídkám (primárně zaměřené na činnost srdce a funkci nohou či očí) rozděleny do dvou skupin. Do první z nich patřily ženy, které později sexuálně sloužily japonským vojákům, zatímco pracovnice druhé skupiny zůstaly v nevěstinci. Nutno dodat, že některé ženy byly k této práci přinuceny. Ačkoliv japonská okupační vojska přizpůsobila nevěstince svým vlastním potřebám, zachovala náborový způsob používaný v Indonésii již před okupací. Právě proto v těchto modifikovaných podnicích pracovaly převážně již zaběhlé indonéské prostitutky. Dodatečně se najímaly prostitutky z blízkého okolí a v krajních případech probíhal nábor i u domorodých rodin, které spolupracovaly, aby si zlepšily svou finanční situaci. (Horton, 2008).

Toto období bylo mimo jiné popsáno v Sukarnově autobiografii od autorky Cindy Adams:

„Shromáždil jsem 120 prostitutek do segregované čtvrti, a pak umístil do tábora obehnaným vysokým plotem. Každý muž (japonský voják) obdržel bon, který mu umožňoval jeden vstup za týden. Po každé návštěvě byla jeho karta proražena. Není to nejspíš nejlepší příběh na vyprávění. Chci říct, že se nesluší od vůdce národa obstarávat prostitutky. Jsem si ale vědom slova, které přesně vystihuje tento typ člověka. Okolnosti ale byly vážné a mohly přivodit hrozné neštěstí, a tak jsem se pokusil jim zabránit, jak jsem nejlépe uměl. A musím dodat, že to se také opravdu povedlo. Všichni byli s plánem velice spokojeni.“ – (Adams, 1965)

V dnešní době, kdy se oproti Sukarnovým časům problémy spojené s prostitucí rozšířily, se zdají tato slova velmi naivní (Hull, 2017). Sukarnův „oboustranně výhodný plán“ byl totiž ve skutečnosti nevýhodný pro ženy, které byly do sexuálních interakcí s vojáky nuceny či nalákány. Vojáci, jak z bohatých, tak i z chudých rodin, ženám lživě nabízeli lepší život a práci v Tokiu. Tyto mladistvé ženy byly oklamány a převezeny do přístavních oblastí (Semarang, Surabaya a Batavia), odkud měly podle plánu vycestovat do zahraničí. Realita ale byla jiná, protože i přes příslib odcestování ženy nikam neodjely a místo toho byly nuceny sloužit japonským vojákům a důstojníkům. Staly se sexuálními otrokyněmi, kterým bylo zakázáno opustit nevěstince (Kisah Kadarwati yang Sebenarnya , 1992).

Později bylo dvěma japonskými vojáky uvedeno, že během svého pobývání na jižním Sulawesi znali nejméně 29 nevěstinců, kde pracovalo asi 280 pracovníc. Mezi ně patřily ženy z etnické skupiny Toraja (111 osob), Bugis a dále ženy z Jávy (67), Makassaru (7), Mandaru (4) a Číny (Kisah Kadarwati yang Sebenarnya , 1992).

Kromě místních a nizozemských dam, byly nucené sloužit důstojníkům i ty ze Singapuru, Malajsie a Hongkongu. Dle výpovědi jedné čínsko-malajské pracovnice, která byla převezena do nevěstince v Morotai, ženy pracovaly od jedné do tří hodin odpoledne pro nižší důstojníky za výdělek odpovídající deseti americkým centům za pohlavní styk; od tří do pěti hodin odpoledne zase pro střední důstojníky za patnáct amerických centů za styk. Vyšší důstojníci byli obsluhováni od osmi večer do rána a ženám byla vyplácena odměna mezi jedním a pěti dolary za pohlavní styk. Prostitutka byla schopna sexuálně obsloužit pět až deset mužů denně (Kisah Kadarwati yang Sebenarnya , 1992).

Můžeme si tady všimnout značného rozdílu mezi vnímáním prostituce v holandském a japonském koloniálním období. Ženy, které v těchto obdobích působily jako nevěstky uvedly, že nizozemští muži dávali ženám peníze, ošacení a střechu nad hlavou, zatímco japonští vojáci se chovali podle všeho neuctivě a lakomě (Hull, 2017).

5.1.4 Sexuální průmysl za dob nezávislé Indonésie

Ostrov Jáva, který obývalo ve 40. letech 20. století nejvíce populace z celé Indonésie, byl po vyhlášení nezávislosti centrem veškeré migrace, třebaže nově příchozí obývali spíše venkovské oblasti. Jejich představy byly jiné než realita, poněvadž se drtivá většina přistěhovalců setkávala s nezaměstnaností a bídou. Nedostatek financí, vycházející z neschopnosti najít si zaměstnání, nutil chudé hledat i jiný zdroj obživy, než je zemědělství, které v té době nebylo placeno nejlépe. Najít si práci mimo primární sektor

znamenal i částečné zlepšení sociálního postavení. Tyto okolnosti také zapříčinily stěhování mladistvých žen do velkých měst, za vidinou lepší finanční celé jejich rodiny. Pozice, které byly těmto mladým pracovnícím s nízkým vzděláním nabízeny byly: výpomoc v domácnosti, prodej, výroba, práce v hotelu a hlavně prostituce, která byla až desetkrát lépe placena.

V primárním sektoru, bylo zaměstnáno v 70. let 20. století asi 74 % obyvatel. Později počet pracujících klesl na 49 % a obyvatelstvo ve městech se zvýšil ze 17 % z celkového počtu na 31 %. Ženy, migrující do metropolí, obsazovaly pracovní místa v terciálním sektoru (službách), v němž mezi nejrozšířenější a nejlépe placené služby patřily ty sexuální; nevěstince, eskort, masáže a barové společnice. V sexuálním průmyslu bylo také velké množství žen, jež pracovaly tzv. na vlastní pěst a svoje klienty si vyhledávaly v hotelových kavárnách, stáncích s občerstvením a na diskotékách.

Zvýšená mobilita a zlepšující se ekonomická a životní úroveň obyvatel vedly ke komplexnějšímu rozvoji tohoto průmyslu. Placený sex se stal mnohem dostupnějším, poněvadž kromě železničních stanic si muži mohli dopřát uspokojení také na odpočívadlech u silnic, vojenských základnách, univerzitách a u dolů. Díky zkoumání z roku 1992 víme, že 68 % řidičů kamionů na trase Surabaya – Denpasar, využívalo placeného sexu na odpočívadlech (Hull, 2017).

5.1.5 Lokalisasi WTS

Suhartův režim *Orde Baru* (ind.) = Nový řád, upozornil na nedostatky v legislativě upravující prostituci v Indonésii. V reakci na tyto skutečnosti nechala vláda založit oficiální komplexy s názvem *Lokalisasi WTS* (ind.) = lokalizace žen bez morálky, ve kterých byla prostituce povolena. Nicméně za pomyslným rozvolněním regulací sexuálního průmyslu stála přísná vládní kontrola, která se záměrem hlídat tyto komplexy, Lokalisasi WTS založila. Lokalisasi WTS byla minimálně jedna ulice, na níž stálo velké množství nevěstinců a dozor nad nimi udržovala integrovaná skupina místních vládních a vojenských orgánů. Tyto státem podporované komplexy spadaly pod městské úřady sociální péče neboli dinas sosial, jehož úředníci dohlíželi hlavně na rehabilitaci pracovníc. Stále ale existovaly státem nepodporované nevěstince a ty tuto péči neměly. Podle výpovědí kuplířů, byly Lokalisasi WTS velmi výhodné a bezpečné komplexy, protože po nich úřady nevyžadovaly poplatky spojené s nahodilou kontrolou (Hull, 2017) (Lim, 1998).

Tyto první oficiální státem podporované komplexy byly v Jakartě zřízeny na počátku 70. let 20. století a jedním z nich byl i přístav Tanjung Priok, v oblasti zvané Kramat Tunggak, kam jenom v roce 1969 bylo přesunuto 1668 žen, aby zde prošly nejen psychickou ale i fyzickou nápravou (Hull, 2017). Během následujících dvou dekád se jejich počet zvýšil na 2000 žen (Murray, 1991). Jak už bylo výše zmíněno, v oblasti Kramat Tunggak se kladl také velký důraz na rehabilitaci sexuálních pracovníků, které už dále nechtěly pracovat v sexuálním průmyslu. Toho chtěli pracovníci Panti Rehabilitasi dosáhnout pomocí povinného vzdělání, školení a duševní podpory. Také částka 3500 rupií¹ musela být povinně zaplacená každou osobou sexuálně činnou, působící v oficiálním komplexu, aby náklady na chod rehabilitačního programu byly splaceny. Peníze z tohoto fondu byly později využity jako forma výplaty pro ty osoby, jež areál opustily.

Pobyt v zařízení byl ovšem značně limitován, protože do těchto míst byly přijímány pouze ženy ve věku 17 až 35 let, které zde navíc nemohly zůstat déle než 5 let. Tato opatření byla obcházena za pomoci opakovaného přihlašování se pod jiným jménem nebo zapsáním se do jiného komplexu (Hull, 2017). Rehabilitační centra nejen v Kramat Tunggak se pyšnila velkým počtem propuštěných žen, které měly být opět začleněny do společnosti: od roku 1972 do března 1993 počty svědčily o tom, že tato oblast poslala zpět do normálního života 11 624 prostitutek, z nichž se 2795 vdalo, 6 229 se vrátilo zpět k rodině a dalších 1 420 změnilo profesi. Podle deníku Jakarta Post, každý rok tuto oblast opustilo přibližně 600 pracovníků (Hull, 2017). Dle tehdejších názorů ale většina žen, jež opustila komplex se pouze přesunula do jiného, v jiném městě (Murray, 1991). Ačkoliv se tedy celá idea o nápravě všech účastníků zdála zdárná, ve skutečnosti mělo čím dál tím více jedinců problém se začlenit zpátky do společnosti.

S přibývajícímí roky byla nelegální prostituce na území Jávy čím dál tím rozšířenější. Podle odborníků byl tento fakt zapříčiněn příliš velkou pozorností na oficiální státem podporované komplexy, zatímco těm státem nepodporovaným praxe bez problému procházela. Důkazem toho jsou oblasti Angke a Jelambar Baru, kde ačkoliv byly roku 1992 nevěstince uzavřeny, sexuální pracovníky z těchto zařízení, kterých bylo údajně až 500, nadále provozovaly svou praxi, akorát na jiném místě. K opakovanému uzavírání nezákonných nevěstinců docházelo i během července až října roku 1994. K údivu policie na jejich místě stály vzápětí jejich náhrady. Úřady nakonec zakročily a zdemolovaly

¹ V 70. letech minulého století byl průměrný plat v Indonésii 66 000 IDR = 160 USD dle tehdejšího kurzu.

nevěstince úplně, a i přesto si majitelé během několika dní postavili budovy nové, nebo praxi přesunuli do okolních oblastí.

Ačkoliv veřejnost vnímala zájem místní orgánů rehabilitovat za pomoci Lokalisasi WTS pracovníce, ve skutečnosti právě z kontrolovaných podniků získávala vláda zisky. Pokud by tedy opravdu došlo k znouzačlenění postižených osob, vládní kasa by o tyto příjmy přišla. To je také důvod, proč se snaha o uzavírání oblastí, kde se nabízel pohlavní styk za úplatu, soustředila pouze na ty, které nepatřily mezi oficiální komplexy a nevynášely tak zisk. Mít veřejné domy pod dohledem, aby kuplíři nekontrolovatelně nebohatli a ženy neobtěžovaly obyvatele na ulicích, bylo v zájmu místní správy. Záměr vlády vycházel z předpokladu, že prostituci nelze zcela eliminovat, a proto je důležité ji alespoň kontrolovat. S koncem politiky prezidenta Suharta na konci 20. století přicházejí i špatné vyhlídky pro komerční sexuální průmysl, které byly ovlivněny i vlnou náboženské mobilizace (Hull, 2017).

5.1.6 Těžkosti spojené s prostitucí

Jelikož v Indonésii neexistují žádné osobní informace o sexuálních pracovnících, osoby mají často v porovnání s ostatními obyvateli potíže dosáhnout na státní dávky (např. sociální zabezpečení). Lokální orgány se stále snaží prostituci zakázat nebo alespoň omezit za pomoci restriktivních kroků.

Mezi další potíže, které mohou komplikovat životy prostitutek jsou potíže spojené s civilní hanbou, nadsazenými poplatky za provozování činnosti a laxnost policie vůči hlášeným násilným trestným činům. Jedním z nejzávažnějších problémů z výše zmíněných je lhostejnost vůči podaným trestním oznámením o fyzickém napadení, či znásilnění, které bývají často obráceny proti pracovnícům samotným (Pushya, a další, 2021).

Značné potíže, které se pojí s prostitucí mohou spočívat v opomíjení fyzického i psychického zdraví. Studie poukazují na to, že sexuální pracovníce a jejich klienti jsou častými přenašeči pohlavních chorob. V roce 2020 bylo více než 278 000 osob pracujících v sexuálním průmyslu bylo nakaženo chorobou HIV. Mezi další rizikové choroby, s kterými se sexuální průmysl potýká jsou syfilis, žloutenka, chlamydie a kapavka. Vysoká infekčnost pouze zesiluje potřebu lepší prevence a lékařské péče.

Co se týče duševních potíží, dané osoby se nejčastěji potýkají s post traumatickou stresovou poruchou (PTSD), panickými atakami, chronickými depresemi, úzkostmi a poruchami nálad neboli dystymií (Rössler, a další, 2009) (Joeseof, a další, 1997)

(UNAIDS, 2020) Tyto duševní poruchy a těžkosti mohou později vést k sebepoškození či sebevraždě a na jejich léčbu by se tak měl brát větší zřetel.

Násilí, jež je často páčáno na prostitutkách se nepojí pouze s komerčním sex. Formy nátlaku, mezi které může patřit např. fyzické a sexuální násilí či výhrůžky smrti, mohou přicházet jak ze strany partnerů, tak i kuplířů. Jednou z forem náporu může být i neochota platit za odvedenou práci. Osoba je tímto způsobem vykořisťována a je odkázána na život v nevěstinci. Tato skutečnost má velký vliv na mentální zdraví pracovníků, jelikož fungování v nebezpečném pracovním prostředí může vytvářet řadu poruch osobnosti (Mental Health Status of Female Sex Workers Exposed to Violence in Yangon, Myanmar, 2022).

Kromě těžkostí spojených s působením v sexuálním průmyslu se prostitutky potýkají s nesnáze i ve svém osobním životě. Studie uvádí, že značnou překážkou v osobních vztazích nevěstek je stigma, přičemž ženy běžně uváděly, že partneři nepochopili skutečnou podstatu jejich práce kvůli negativnímu stigmatu, který provází sexuální průmysl, což vedlo k závažným problémům v jejich vztazích. Sexuální pracovníce jsou považovány společností za ženy s lehkými morálními hodnotami a charakterem, jejichž praktiky sexuálně uspokojovat muže za finanční obnos, leží mimo hranice normálního předepsaného sexuálního chování. Toto mínění vede k utajení zaměstnání a zamlčení reality, kvůli kterým ženy podléhají strachu, pocitu studu a viny, často tíhnou ke lhaní a mají problém s důvěrností. Oddělení soukromého sexuálního a pracovního sexuálního života je v oboru běžnou praktikou. Ženy např. mohou odlišovat pohlavní styk s klienty a s partnerem nošením ochrany pouze v práci, změny visáže (paruka, make-up) a dokonce i osobnosti. Neschopnost otevřeně mluvit o své profesi před nejbližšími může u výše zmíněných vyvolat značnou mentální nepohodu (Bellhouse, a další, 2015)

V případě, že se žena rozhodne s prostitucí skončit, stojí za jejím rozhodnutím zejména tyto důvody: stabilizace ekonomické situace, vztah se stálým partnerem, změna pracovních hodnot a pohledu na sexuální průmysl nebo zkušenost s HIV/AIDS. I když nedostatek financí může být pro mnohé důvodem, kvůli kterému se pracovníce rozhodnou zahájit sexuální činnost, může být taktéž pohnutkou pro do něj znovu vstoupit. Za rozhodnutím, vrátit se zpět k profesi prostitutky mohou stát např. materiální potřeby, nesplacené půjčky či závazky vůči rodině. Právě nátlak rodinných příslušníků výrazně ovlivňuje psychiku osob, jelikož díky blahobytu, který byl zajištěn přísunem peněz z prostituce si mohli dovolit více hmotných statků. Nově navyklý životní standard

vzbuzoval v prostitutkách pocit, že pouze jejich příjem bude schopen tuto úroveň udržet (Manopaiboon, a další, 2010).

5.2 Obchod s lidmi

Mimo těžkosti spojené s nekontrolovatelně šířící se prostitucí se Indonésie počátkem 80. let 20. století začala potýkat s problémem obchodu s lidmi, který je v období globalizace popisován jako novodobé otroctví (Kimura, 2006). Zvýšená poptávka po sexuálních pracovnících učinila z prostituce součást moderního kapitalistického systému a zapříčinila rozvoj obchodování s lidmi. Ačkoliv je tento fenomén praktikován již po staletí, oficiální pojem byl osvojen relativně nedávno (Kimura, 2006). Je tomu tak kvůli snaze mezinárodních organizací, které se počátkem 90. let 20. století začínaly více o tuto problematiku zajímat a definovaly ji. Mezi tyto organizace patří např. Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Mezinárodní organizace práce (ILO) a Organizace spojených národů (OSN), pod kterou patří i UNICEF (Kimura, 2006) (Yakushko, 2019).

V článku 3 tzv. Palermského protokolu, který *doplňuje Úmluvu OSN*, bylo obchodování s lidmi mezinárodně definováno takto: „Obchodováním s lidmi se rozumí najímání, doprava, transfery, ukrývání nebo přijímání osob pod hrozbou nebo za použití síly nebo jiných forem nátlaku, únosem, lstí, podvodem, zneužitím pravomoci nebo situace bezbrannosti nebo za použití poskytnutí nebo získání peněz nebo prospěchu k získání souhlasu pro ovládnutí osoby jinou osobou, za účelem vykořisťování. Vykořisťování zahrnuje minimálně vykořisťování prostitucí jiných nebo jinými formami sexuálního vykořisťování, nucenou práci nebo službami, otroctvím nebo praktikami podobnými otroctví, nevolnictví nebo odstraňování orgánů (Babická, 2008).“

K tomuto činu, jež závažně porušuje lidská práva nejčastěji dochází těmito způsoby: nezákonným zmocněním se osoby či nalákáním jedince do pasti pod falešnou záminkou lépe placené práce (Seelke, a další, 2008). Mezi promyšlenější metody pak patří modelingové a turistické agentury, které ačkoliv vypadají věrohodně, nejsou (Hughes, a další, 2003). Jestliže je osoba nabídkou oklamána, po příjezdu na místo jí mohou být odebrány doklady, mobilní telefon a peníze. Tito vystrašení, ponižovaní a týraní jedinci jsou po čase zlomeni a zotročeni. Ženy a děti, které jsou exploátovány za účelem sexuální práce mohou být také mučeny, hladověny, vězněny a nuceny k nechráněnému sexu s několika sexuálními objekty, mnohdy pod vlivem omamných látek (Population Division, 2005)(Seelke, a další, 2008). Ti, kteří jsou najímáni na nucenou práci, mohou být rovněž

fyzicky a duševně týráni a izolování od okolního světa, zatímco jsou nuceni pracovat dlouhé hodiny v krutých podmínkách (Seelke, a další, 2008).

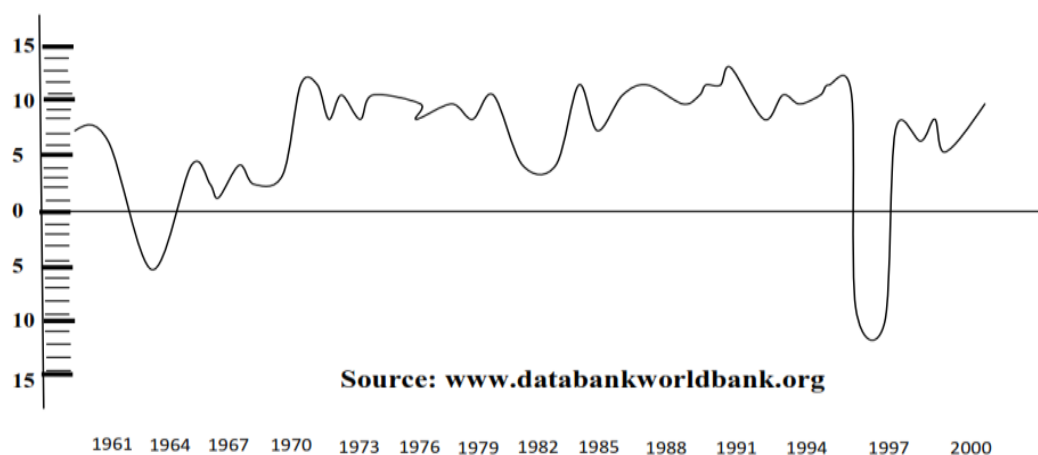
Za nárůstem otrokářství stojí podle mnoha odborníků globalizace, a to kvůli zvýšené poptávce po levné pracovní síle v rychle se rozvíjejících odvětvích, mezi které patří i sexuální průmysl. Zpřísnující se imigrační zákony ve vyspělých zemích významně ovlivňují vstup na trh práce, což má za následek nárůst ilegální migrace. Přestože se v posledních letech zvýšilo povědomí o obchodování s lidmi, u duševních problémů, s kterými se přeživší potýkají, organizace se svou pozorností zaostávají. Nalézáme malé množství publikací, které by traumata popisovaly a také nedostatek konkrétních způsobů léčby zabraňuje specialistům v pomoci postiženým (Yakushko, 2019).

5.2.1 Počátky obchodu s lidmi v Indonésii

Na konci 20. století dosahoval počet obyvatel Indonésie 230 milionů lidí, a díky své rozloze, která činí asi 1 919 440 km² (Embassy of the Republic of Indonesia) mezi indonéskou populací jsou topologické a ekonomické rozdíly. Zatímco na ostrovech Papua a Kalimantan, které nejsou příliš osídleny, je stále hlavním zdrojem obživy sběr a lov, ostrov Jáva, který se rozpíná pouze na 7 % indonéské pevniny, svou vysoce úrodnou půdou nabízí práci až 60 % lidí. S měnící se dynamikou celého světa nerozvinuté oblasti podléhají odlesňování a degradaci půdy. Tyto skutečnosti mají za následek vytlačování a vysídlování původních obyvatel z jejich prostředí. Na druhou stranu se demografický a ekonomický vývoj v období po 70. letech 20. století zvýšil. Značně vzrostly i veřejné příjmy z exportu ropy a HDP také stoupalo, průměrným tempem 7,7 % za rok. Z přebytku obchodní bilance² byl financován rozvoj infrastruktury (silniční a komunikační sítě).

² Rozdíl exportu a importu

Graf 1: Vývoj HDP v Indonésii 1961-2000 (změna v %)

Zdroj 1: (Solomon, a další, 2018)

Graf č. 1 poukazuje na historii a vývoj HDP, jehož tempo se před a po demokratizaci změnilo.

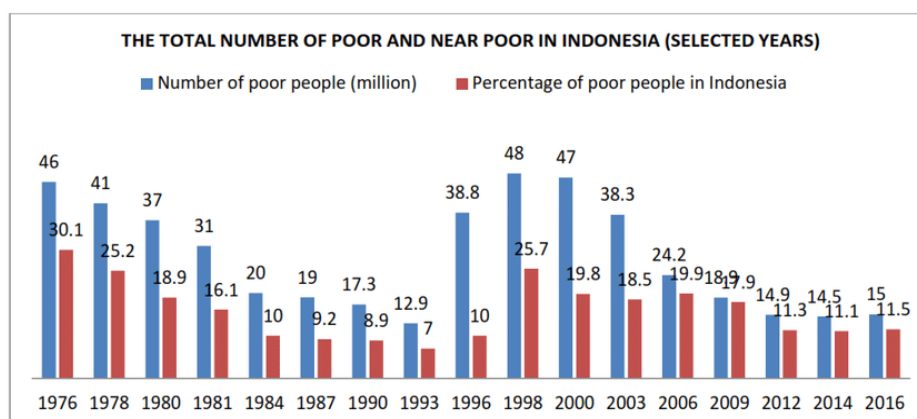
Mimo jiné Indonésie, která byla jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik světa, zaznamenala i nárůst přímých zahraničních investic. Tato skutečnost byla úzce spjata s její nabídkou levné pracovní síly a bezpečným trhem. Z těchto důvodů došlo k přemístění průmyslových odvětví náročných na lidský kapitál z Evropy, Severní Ameriky nebo severovýchodní Asie právě na indonéské souostroví. Jednalo se převážně o textilní, obuvnický nebo kovodělný průmysl, do kterých s vidinou vyšší mzdy a úrovně přicházelo nemalé množství jedinců, kteří do té doby pracovali buď na plantážích či polích. Trend přesídlování v Indonésii panoval až do ekonomické krize v roce 1997, kdy vyšla na povrch její ekonomická slabost. Kolaps investic, v rámci kterého přišla Indonésie o téměř 10 miliard dolarů zahraničních investic³, připravil Indonésii o důležitá místa odbytu pracovní síly, protože většina zasažených podniků přišla o svůj kapitál. Znehodnocení rupie, která propadla o zhruba 80 % vůči dolaru, odstartovala řada nepříjemných konsekvencí, jako je zvyšující se domácí dluh, rostoucí nezaměstnanost, rychlé výběry úspor z bank a vysoká inflace, spolu s šířením chudoby a rostoucím vládním dluhem. Krize zasáhla několik sektorů, z nichž k nejvíce zasaženým patřilo stavebnictví s poklesem o -39,8 % a finanční

³ <https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD?locations=ID>

sektor s -26,7 %, čímž se úroveň chudoby zvýšila na 24 %. Kromě podniků tedy finančně nesmírně strádali i místní obyvatelé (Solomon, a další, 2018).

Změny vycházející z asijské finanční krize vedly k významnému nárůstu chudoby, který je zaznamenán na grafu č. 2. Zde si může všimnout, že roku 1998 značně přibyl počet obyvatel, kteří žili pod oficiální hranicí chudoby. Rekord, který činil 25,7 % byl od roku 1976 v historii nouze nebývalý. Oproti tomu v předchozím roce bylo procentuální číslo o 15,7 % menší.

Graf 2: Počet obyvatel na a pod prahem chudoby v Indonésii (v milionech a procentech)

Zdroj 2: (Solomon, a další, 2018)

Kvůli krachování podniků a devalvaci měny byla většina lidí nucena se vrátit zpět do rodiště, kde se opět začali věnovat sběračské a dělnické práci. Krize s sebou přinesla i podmínky vhodné pro obchodování s lidmi, vykořisťování a zneužívání pracovníků, potenciálních pracovníků, žen a dětí. Mnoho lidí je uvězněno v městské a venkovské chudobě v zemi, která se za poslední dobu drasticky změnila (Solomon, a další, 2018).

Okolo 100 000 obětí, mezi něž patří hlavně ženy a děti, končí v pastech indonéských kuplířů každý rok. Podle Ženského institutu, který sídlí na Západní Jávě je zhruba 43,5 % obchodovaných mladších 14 let. Sexuální vykořisťování se ale týká i mužského pohlaví. Pachatelé předpokládají, že kvůli psychické zdatnosti mužů a chlapců, kteří mají tendence spíše mlčet o tom, co zažili, jsou šance na dopadení malé.

Za rozšířením obchodu s lidmi stojí i nedostatečné ukotvení problematiky dětské sexuální turistiky a nucené prostituce v legislativě, navíc když za nepříznivou situací obětí ve většině případů stojí jejich nejbližší. Ženy a děti vstupují do pasti s tichým souhlasem rodičů, aby splatily rodinný dluh, nebo s nadějí na lepší život (Moore, 2020).

5.2.2 Těžkosti prožívané oběťmi obchodu s lidmi

Ženy, které jsou nuceny, během věznění k prostituci se setkávají po návratu zpět domů s extrémními formami diskriminace a nepochopením. V očích veřejnosti to mnohdy může vypadat, že oběti vykonávají tuto činnost dobrovolně a často bývají mylně obviňovány ze spoluúčasti a je s nimi zacházeno jako se zločinci, prostitutkami nebo nelegálními přistěhovalci, bez ohledu na jejich psychickou, či fyzickou újmu. Osvobozením však těžkosti spojené s životem v ohrožujících podmínkách nekončí. Studie, které se zajímaly o zdraví žen v sexuálním průmyslu ukazují, že poškozené trpí infekčními chorobami, pohlavními onemocněními, závislostí na omamných látkách, depresi, spojenými s emočními traumaty, a hlavně vykazují známky těžkého ublížení na zdraví. Z dalšího reportu o konsekvencích otroctví vyplývá, že existují pouze čtyři způsoby, jak z pasti uniknout:

1. Osoba je neprofitabilní, pokud si prochází emočním zhroucením (způsobeným traumatem),
2. osoba je neprofitující, pokud je těhotná,
3. útěk za pomoci klienta,
4. smrt.

V žádném případě tedy není pochyb o tom, že obchodování s lidmi je pro ty, kteří uniknou náročné (Hughes, a další, 2003) (Dovydaitis, 2010). Bezpálcha (2003) ve své práci uvádí jako hlavní následky obchodování s lidmi tyto změny v lidském chování: strach, vztek, nedůvěra, bezmoc, vina a pocit ztracenosti doprovázen agónií. Bezpálchově studii předcházely dvě ročenky IOM; International Organization of Migration (IOM 2002 a IOM 2003) zabývající se touto způsobem nelegální činnosti. IOM (2002) zmiňuje hlavní konsekvence vypozerované u lidí, kteří byli ať kratší, či delší dobu mučeni. Z pozorování pak vychází, že postižení se mohou setkávat s psychosomatickými nebo psychickými reakcemi (IOM 2002). Ročenka IOM (2003) rozšiřuje poznatky IOM (2002) o studii následků týrání žen a přidává k výčtu rezignaci, přehnanou podřízenost autoritám a asocializaci. Ze studie také vyplývá, že oběti obchodu s lidmi mají výrazně větší sklony k sebepoškozování či sebevraždě, ale na druhou stranu zvládají každodennost lépe než běžní jedinci (IMO, 2003).

Z dalších pozorování plyne, že velký počet přeživších se potýká se sebevražednými myšlenkami, duševními poruchami, mezi které patří poruchy příjmu potravy, posttraumatická stresová porucha, hraniční porucha osobnosti a také disociativní poruchy (Meshelemiah, 2018).

V případě psychosomatických problémů se jedná o takové, u kterých tělo využívá fyzických potíží a onemocnění, aby upozornilo na psychický nesoulad osoby. Hledat konkrétní nemoc je v tomto případě složité, neboť onemocnění tohoto charakteru nemusí být organického původu. Dá se tedy pouze hledat spojitost mezi fyzickým problémem a psychickou nevyrovnaností (Eset klinika). Existuje řada možných kombinací, zajímavým příkladem může být cukrovka (taková, která nemá organický původ), která může být následkem nadměry stresu a zatvrzelosti. Další pozoruhodnou ukázkou psychosomatické reakce jsou například kožní problémy, které mohou být způsobeny sebenávistí (Jukl, 2022).

Psychické reakce se mnohou liší, avšak mezi nejčastěji se vyskytující patří:

1. Úzkosti (nervozita, panika),
2. hypervigilance (přehnaná opatrnost vůči okolí),
3. poruchy spánku (noční můry, neklidný spánek),
4. stud (pocit méněcennosti),
5. nevšední lekavost (Joseph, 2017).

Mezi další důsledky jak krátkodobého, tak dlouhodobého týrání patří používání psychoaktivní látek a s nimi spojenou závislost na nich. Podávání těchto látek vězněným je běžnou praktikou obchodníků s lidmi (Yakushko, 2019). Psychoaktivní látky představují skupinu převážně silně návykových chemických sloučenin, jež mají vliv na psychiku jedince. Dle ministerstva zdravotnictví ČR se dělí tyto látky do tří kategorií:

1. Volně prodejné látky (nikotin, alkohol, kofein atd.),
2. léky na předpis též známy jako psychofarmaka,
 - anestetika (propofol, oxid dusný),
 - analgetika (morfin, kodein, paracetamol),
 - antipsychotika (haropelidol, droperidol),
 - a další,
3. ilegální drogy (LSD, heroin, kokain, pervitin, marihuana atd.) (NZIP, 2022).

Příkladem užívání psychoaktivní látek je příběh mladé indonéské dívky Shandry Woworuntu, která se z důvodu nezaměstnanosti v roce 2001 rozhodla vycestovat do Spojených států amerických, kde měla pracovat v hotelu. Na letišti byla vyzvednuta mužem, který ji měl údajně odvést na pracoviště. Shandra tam ale nikdy nedorazila, protože hned první noc byla nucena sexuálně uspokojovat neznámého muže. Překupníci si udržovali nadřazenost manipulativním chováním v kombinaci s vyvoláváním strachu

u vězňených žen. Poddajnosti překupníci docílili pomocí drog, které byly pod pohružkou zastřelení ženám nuceny. Shandra navíc ve svém rozhovoru uvedla, že jí díky drogám připadaly situace snesitelnější. Časté užívání omamných látek vedlo k závislosti na nich a společně s dalšími okolnostmi (nátlak a strach o život) vyústily v emoční trauma. Závislost znemožňovala vězňeným jakýkoliv pokus o útěk. Shandra vysvětluje:

„Bylo to, jako bych byla otupělá, nemohla jsem plakat. Přemožena smutkem, hněvem, zklamáním, prostě jsem udělala vše, co mi bylo řečeno, a snažila jsem se přežít.“
– (Woworuntu, 2016).

Shandře se nakonec podařilo z pasti uniknout. Nejprve se jí podařilo utéct od svého původního překupníka Johnnyho, ale osoba, která ji měla údajně pomoci, ji uvěznila znovu. Shandra odmítla pro nového překupníka pracovat, a proto měla být vrácena zpět k Johnnymu. Když na něj ovšem čekali, podařilo se jí utéct. Její cesta ke svobodě však nebyla u konce. Setkala se s nepochopením newyorské policie, a i indonéského konzulátu. Nakonec po dlouhém žití na ulici, Shandře pomohl náhodný kolemjdoucí, u kterého žebrela jídlo. Po vyslechnutí jejího příběhu zkontaktoval FBI a všem ze Shandřina původního nevěstince v Brooklynu pomohl na svobodu. Shandra Woworuntu po své zkušenosti založila organizaci Mentari, která dodnes pomáhá obětem obchodování s lidmi vyrovnat se traumaty a začlenit se zpět do společnosti.

I přes fakt, že je závislost na psychoaktivních látkách u přeživších běžná, na jejich nápravu se nevynakládá dostatečné úsilí. Navíc vybudováním adikce ztrácí přeživší důvěryhodnost u výkonných orgánů soudní moci, následkem čehož se obchodníci vyhýbají trestnímu stíhání. Ve prospěch obětí vykořisťování nehraje ani absence veškerých osobních dokladů, kterých byly po transferu zbaveny. Tyto okolnosti totiž značně znesnadňují identifikaci dané osoby.

Současné normy pro pomoc obětem obchodování s lidmi kladou největší důraz na psychologickou podporu, zejména při záchraně nezletilých, avšak humanitární a sociální agentury preferují spíše opětovný návrat poškozené osoby do jejího původního prostředí, před obchodem. Třebaže je duševní zotavení odborníky považováno za životně důležité, dostává se mu minimální pozornosti a alokace zdrojů je nedostačující (Meshelemiah, 2018) (Woworuntu, 2016). Zdravotní obtíže, se kterými se oběti obchodování s lidmi potýkají jsou z velké části důsledkem několika činitelů: neadekvátní přísun potravy, nedostatečný spánek, nadměra stresu a fyzické i psychické násilí. S těmito faktory jde navíc ruku v ruce zanedbání lékařské péče, poněvadž nečasné řešení onemocnění může vést k jejich pokročilejšími stádii. Ženy jsou tak vystaveny velkému riziku infekcí spojených

např. s neprofesionálně vyvolanými potraty. Dalšími následky fyzického týrání mohou být fraktury, hematomy, popáleniny a dentální obtíže (Dovydaitis, 2010)

6 Praktická část

6.1 Výzkum a jeho cíl

Tato kapitola bude obsahovat praktickou výzkumnou část bakalářské práce. Zkoumání, jež bylo provedeno dotazníkovým šetřením a interview zkoumá nejprve problematiku prostituce a obchodování s lidmi a poté důsledky těchto zkušeností na psychické a fyzické zdraví. Pro účely této práce byly provedeny celkem dva rozhovory, a právě na jeden z nich odpovídala právnička Leni Widi Mulyani, která působí na indonéské univerzitě Universitas Pasundan Bandung. Paní Mulyani se již mnoho let zabývá vzděláváním ekonomicky a sociálně slabších jedinců v oblasti lidských práv a svobod. Druhý rozhovor proběhl s Rachel Luschen, členkou neziskové organizace Unbound Indonesia. Součástí rozhovoru byly otázky týkající se mentálního zdraví obětí obchodu s lidmi a jakým způsobem je organizace nápomocná. Nedílnou součástí praktické části mé bakalářské práce jsou dotazníky. Pro efektivnější a exaktnější výzkum, byly vytvořeny celkem dva. Jeden z nich byl určený pro sexuální pracovnice a druhý pro oběti obchodování s lidmi. Dotazníky, jež byly zprostředkovány skrze platformu MS Forms, byly později distribuovány neziskovými organizacemi mezi své svěřence. Jedním z úskalí mého terénního výzkumu byl nedostatek osob ochotných o svých zkušenostech hovořit. Kvůli stigmatu a hanbě se dotazovaní styděli svěřit a ztěžovali výzkumný proces. Proto jsem podstatnou část respondentů hledala za pomoci hashtagů (např. *korbanperdaganganmanusia*, *lokalisasiWTS*, *pekerjasex*) na sociálních sítích a v aplikacích, kde svoje služby nabízející prostitutky. Výstupy z těchto dotazníků a rozhovorů byly následně zpracovány a zanalyzovány v dalších kapitolách.

6.2 Metodologie získávání dat

6.2.1 Výběr respondentů

Kvůli pandemii Covid-19 byl tento výzkum, prováděn přes online platformy (MS Forms a Open Bo) a pomocí emailové komunikace. Opravdu nápomocnými pro získávání respondentů byly neziskové organizace Unbound Indonesia, Dark Bali a Rumah Faye, kteří dotazníky distribuovaly mezi své svěřence. Dohromady byly pro účely dotazníků osloveny tři organizace, desítky lidí přes aplikaci Open Bo a dva komunitní odborníci na rozhovor. Nakonec na oba dotazníky odpovědělo dohromady 76 lidí, konkrétně 50 sexuálních pracovnic a 26 obětí obchodování s lidmi.

6.2.2 Dotazníky a jejich forma

K lepšímu prozkoumání obou fenoménů (prostituce a obchodování s lidmi) byly vytvořeny dva dotazníky v indonéském jazyce, z nichž každý obsahoval otázky vhodné pro danou skupinu. První z nich byl určen sexuálním pracovníkům, kteří stále působí, nebo už nepůsobí v sexuálním průmyslu. Celkově bylo v tomto šetření použito 20 otázek. Na začátku dotazníku byly otázky demografického charakteru a měly za úkol co nejlépe přiblížit situaci dotazovaného. Tyto otázky zjišťují pohlaví, věk a finanční zázemí. Dále dotazník pokračoval zejména otevřenými otázkami, které byly zaměřené spíše na pocity a osobní zkušenosti. Cílem toho snažení bylo zjistit, zda je fyzické násilí součástí tohoto průmyslu, jak vykonávání činnosti ovlivnilo následný život osob a zda je náročné z prostituce odejít. Druhý ze zmíněných dotazníků, sestávající ze 16 otázek, byl určen obětem obchodování s lidmi. Kvůli citlivosti tohoto tématu byly otázky detailně promyšleny, aby nevyvíjely na respondenty zbytečný tlak. Na začátku se zaměřovaly na získávání základních informací, jako je například věk a pohlaví, a poté na okolnosti věznění, jejich pocity a zkušenosti. Cílem bylo zjistit okolnosti vykořisťování, míru psychické a fyzické újmy obětí a zda je lékařská pomoc opravdu nápomocná a dosažitelná.

Otázky zahrnuté v dotazníku č. 1 - prostituce

1. Kolik je vám let?
2. Jaké je vaše pohlaví?
3. Jaké bylo finanční prostředí, ve kterém jste vyrůstal/a?

Tyto 3 otázky slouží k přiblížení základních informací dotazované osoby, která buďto dříve pracovala nebo stále pracuje jako prostitut/ka a zjistit, zdali bylo rozhodnutí vstoupit do sexuálního průmyslu ovlivněno finanční situací rodiny, ve které vyrůstali.

4. Kolik vám bylo let, když jste měli poprvé komerční sex?
5. Pracujete v současné době jako sexuální pracovník/ice?
6. Kde obvykle poskytujete své služby?
7. Vstoupil/a jste do sexuálního průmyslu dobrovolně?
8. Zkusili jste někdy skončit s prostitucí?
 - a. Jaký byl důvod pro váš odchod?
 - Podařilo se vám najít novou práci?
 - b. Co vám brání v tom skončit s prostitucí?

Tento blok otázek se zaměřoval na specifikace vstupu do prostituce, zdali se vyskytují obtíže při případném odchodu z tohoto povolání a jak náročné je uspět na trhu práce jako bývalý/á prostitut/ka.

9. Máte partnera?
 - a. Jak váš partner pohlíží/pohlížel na vaše zaměstnání?
10. Snažil/a jste se někdy odlišit sexuální život v práci od toho s vaším partnerem? (např. používáním/nepoužíváním kondomu, změnou vizáže)
11. Začali vámi lidé ve vašem okolí opovrhovat poté, co zjistili, co děláte za práci?

Těmito otázkami jsem se snažila zjistit, zdali může prostituce ovlivnit komunitní život dotazovaných, a jestli mají prostitut/ky tendenci spíše svoje povolání zamlčovat.

12. Zažil/a jste nějakou formu násilí ve svém pracovním prostředí?
13. Zažil/a jste nějakou formu násilí ze strany vašeho partnera?
14. Cítil/a jste se během své práce prostituta/ky někdy sklesle či frustrovaně?
15. Zažil/a jste někdy depresi nebo úzkost poté, co jste opustil/a svou práci jako prostitut/ka?
16. Byla vám někdy zjištěna pohlavní choroba?
 - a. Pokud ano, jaká?
17. Byl/a jste pravidelně vyšetřováni na pohlavní choroby?
18. Všiml/a jste si častých změn nálad od doby, kdy jste začal/a pracovat jako prostitut/ka?
19. Pozorujete nějakou formu úzkosti na veřejnosti a mezi lidmi?
20. Měl/a jste někdy během prostituce nebo po ní nějaké zdravotní problémy?
 - a. Pokud ano, jaké?

Na konci samotného dotazníku byly otázky z několika okruhů, které měly za úkol co nejlépe odhalit skutečné potíže spojené s prostitucí. Nejprve se snažily zjistit, zdali se dotazované osoby potýkaly s psychickými problémy a jestli jim byla poskytnuta v případě potřeby adekvátní pomoc. Poté usilovali o to zjistit, zdali se potýkali s fyzickým násilím v osobním a pracovním životě. A jako poslední, jestli existují nemoci, které by mohly být důsledkem velkého stresu spojeného s prostitucí.

Otázky zahrnuté v dotazníku č. 2 – obchodování s lidmi

1. Kolik je vám let?
2. Jaké je vaše pohlaví?

Pro lepší přiblížení základních informací respondentů, kteří byli obětmi obchodování s lidmi, byly zvoleny tyto otázky. Ty se dále snaží zmapovat, jaké pohlaví a věk bývá nejčastějším cílem obchodníků.

3. Jak jste se dostal/a do pasti obchodování s lidmi?
4. Bylo vám dovoleno ponechat si své doklady?
5. Jak dlouho jste byl/a vězněn/a?

Těmito otázkami jsem se snažila zjistit okolnosti vykořisťování. Zejména pak jak k němu došlo a jak dlouho trvalo. Tyto informace jsou pro výzkum nezbytné, protože existuje několik forem obchodování s lidmi.

6. Jak jste se v té době cítil/a?
7. Zažil/a jste v tomto období násilí?
 - a. Pokud ano, můžete nám o tom říct více?
8. Byl/a jste v tomto období fyzicky zraněn/a?
9. Byl/a jste nucen/a pít alkohol?
10. Byl/a jste nuceni brát drogy a léky?
 - a. Pokud ano, pamatujete si, které to byly?
11. Navštívil/a jste během vašeho věznění nemocnici?
 - a. Pomohli vám lékaři se ze situace dostat?
12. Objevil se u vás některý z těchto zdravotních problémů během nebo po vašem věznění?
 - a. úzkost
 - b. častá únava
 - c. ztráta chuti k jídlu
 - d. problém s pamětí
 - e. mdloby
 - f. chronická bolest

- g. popáleniny od cigaret
- h. komplikace spojené s potratem
- i. modřiny
- j. deprese
- k. zlomenina
- l. bolest břicha
- m. zvracení
- n. bolest na hrudi
- o. bolest hlavy
- p. orální zdravotní problémy
- q. pánevní bolest
- r. posttraumatická stresová porucha
- s. sexuálně přenosná nemoc (HIV, syfilis atd.)
- t. sebevražedné myšlenky
- u. nezdravé hubnutí
- v. nechtěné těhotenství
- w. vaginální bolest
- x. bolest penisu

Výše uvedený blok otázek je kritický pro další zkoumání dopadů obchodování s lidmi na jedince. Jsou zde pokládány dotazy hlavně na pocity respondentů, které nám mohou objasnit, jak ohrožující tyto zkušenosti mohou být. Dále otázkou na lékařskou péči cílím na fakt, že lékaři mohou být často těmi, kteří mohou obchodování s lidmi odhalit. Výsledkem analýzy odpovědí dotazovaných by měly být konkrétní případy, ve kterých mohla oběť utrpět silnou psychickou či fyzickou újmu, která dále ovlivňovala jejich život po osvobození a zařazení se zpět do společnosti.

13. Trpěl/a jste někdy jiným onemocněním, o kterém jste si třeba nemyslel/a, že by souviselo s vaším uvězněním? (cukrovka, akné, bolest ucha)
14. Jak se vám podařilo uniknout?
15. Setkal/a jste se poté s diskriminací ve vaší domovské komunitě?
16. Poté, co jste byl/a osvobozen/a, připojil/a jste se k nějaké organizaci?
 - a. Pokud ano, pomohla vám tato organizace s vašimi potížemi?

V poslední části dotazníku bylo cílem objasnit, jak a do jaké míry může být oběť obchodování s lidmi okolnostmi ovlivněna a do jaké míry jsou přínosné neziskové organizace při začleňování obětí zpět do společnosti.

6.3 Rozhovory a jejich forma

Rozhovor č. 1

K lepšímu pozorování rozdílů mezi těmito dvěma fenomény (prostituce a obchodování s lidmi) byly prováděny dva rozhovory, z nichž každý obsahoval otázky vhodné pro danou problematiku. Jeden z nich byl vypracován s právníčkou Leni Widi Mulyani, SM, MH,⁴ která v současné době vede kliniku, kde se svými kolegy pomáhá sexuálním pracovnícům dostat jejich legálním právům a pomoci jim začlenit se zpátky do společnosti. Paní Mulyani mi byla doporučena mou sestřenicí JUDr. Luciou Madleňákovou, Ph.D., se kterou se seznámila na konferenci GAJE⁵ v Bandungu v roce 2019. Dotazované byly nejdříve předloženy připravené otázky a až poté došlo k samotnému rozhovoru.

1. Mohla byste se prosím představit?

Touto otázkou jsem se snažila získat základní informace o dotazované osobě. Respondentka se jmenuje Leni Widi Mulyani, narodila se a vyrůstala v Bandungu na Západní Jávě. V současné době působí jako učitelka práv a koordinátorka práva pro každý den⁶ na Západní Jávě. Kromě toho se také zapojuje do komunitních výukových aktivit v různých oblastech Západní Jávy zaměřujících se na pomoc ženám a dětem.

2. Na jaký obor se specializujete?

3. Co vás spojuje s tématem prostituce a obchodování s lidmi v Indonésii?

4. Co vás přimělo k tomu pracovat s touto komunitou?

Pomocí výše zmíněných otázek jsem se snažila zjistit, jakým způsobem je paní Mulyani spjata s tématem prostituce a obchodování s lidmi v Indonésii. Ta poté

⁴ Neboli sarjana muda (ind.) = bakalář a magister humaniora (ind.) = magistr humanitních věd.

⁵ Global Alliance for Justice Education (ang.) = Světová aliance pro vzdělávání v oblasti práva.

⁶ Nebo také „street law“ je způsob výuky práva pro sociálně slabší skupiny.

vypověděla, že se specializuje na trestní právo, viktimologii⁷ a právo pro každý den. Je součástí komunity bývalých i stále aktivních sexuálních pracovníků, které pravidelně chodí doučovat jejich základní lidská práva, mezi které patří: přístup ke spravedlnosti, zdravotnické právo, práva žen a dětí, právo interrupce a reprodukční právo. Do komunity ji přivedl kamarád, který je jejím zakladatelem, a požádal ji o pomoc při řešení právních potíží svěřenců.

5. Jak dlouho už s touto komunitou spolupracujete?
6. Považujete za důležité, aby sexuální pracovníci/pracovnice měli právní vzdělání?
7. Může takové vzdělání přinést nějaké výhody sexuálním pracovníkům/pracovnicím?

Cílem předložených otázek bylo přiblížit okolnosti práce, kterou paní Mulyani vykonává pro komunitu a zjistit, zda vzdělání v oblasti práva může být nápomocné v pozdějším začleňování se do společnosti. Dotazovaná uvedla, že za posledních 7 let jejího působení v komunitě podporující sexuální pracovníce zjistila, jak je důležité právní vzdělání pro tyto osoby. Dále uvedla, že nejtěžší na její práci je, když oběti odmítají spolupracovat a mlčí o tom, co se jim dělo a stále děje. Podle jejího názoru se nesmí kliničtí pracovníci vzdávat a místo toho se spíše musí snažit si u obětí vybudovat důvěru. Poskytování náležitých informací prostřednictvím právního vzdělání tedy podle jejích slov přináší značné výhody. Jako příklad uvedla jednu ze svých klientek: „Je jí 23 let a když jí bylo 19, byla svým přítelem prodána za účelem sexuálního vykořisťování. Po dlouhé době se nakonec dostala z kruhu ven a přidala se ke komunitě. Zde se naučila šít a prodávat své výrobky. Poté, co pravidelně přicházela na má sezení, mě objala a řekla, že je mi vděčná, protože konečně má sílu říci lidem ne.“ Podle výpovědi paní Mulyani ji tato slova udržela nad vodou, když měla pocit, že její práce nemá smysl.

8. Jaké jsou právní problémy, se kterými se nejčastěji sexuální pracovníci potýkají?

⁷ Odvětví kriminologie, které se zabývá oběťmi trestních činů, jejich typologií a předpoklady stát se oběťmi.

Podle paní Mulyani mezi nejčastější právní problémy patří nevzdělanost v oblasti práva, domácí násilí, rizikové těhotenství a nebezpečné potraty.⁸

9. Považujete svou práci za úspěšnou?

10. Je podle vás důležité zvyšovat povědomí o legálních právech prostitutů/prostitutek?

Pomocí těchto dotazů jsem chtěla zjistit, zda je právní pomoc úspěšná a potřebná. Paní Mulyani k tomuto dodala, že svou práci považuje za zdařilou jen z části, protože je stále něco, v čem by se mohla zlepšovat. Je ale podle ní nesmírně důležité šířit povědomí o legálních právech sexuálních pracovníků, protože provincie Západní Jáva je jednou z předních oblastí sexuálního průmyslu.

11. Považujete práci s prostitutkami a prostituti za psychicky/fyzicky náročnou?

12. Jaká jsou vaše očekávání v této záležitosti v příštích pěti až deseti letech?

Podle slov dotazované, je její práce nesmírně náročná, ale postupné překonávání stigma stojí za to. Doufá, že v rozmezí pěti až deseti let se čím dál tím více pracovníků nebude vracet ke svému původnímu zaměstnání a budou raději vést řádný a zdravý život. Očekává, že lidé budou mít čím dál tím větší zájem pomáhat komunitě sexuálních pracovníků.

Rozhovor č. 2

Druhý rozhovor byl veden s členkou neziskové organizace Unbound Indonesia Rachel Luschen. Předmětem tohoto rozhovoru byly otázky ohledně mentálního zdraví obětí obchodu s lidmi a zapojení organizace do této problematiky. Rozhovor byl kvůli původu dotazované prováděn v anglickém jazyce.

1. Mohla byste se prosím představit?

2. Co vás pojí s tématem prostituce a obchodování s lidmi v Indonésii?

⁸ Jelikož je Indonésie muslimský stát, ve většině případů jsou interrupce nezákonné, omezené a vysoce stigmatizované. Tato skutečnost nutí mnoho žen k hledání nebezpečnému potratu.

Těmito otázkami jsem snažila přiblížit základní informace o osobě a jakým způsobem je přínosná pro mou bakalářskou práci. Dotazovaná se jmenuje Rachel Luschen a je ředitelkou neziskové organizace Unbound Indonesia. V Indonésii ale žije teprve 3 roky, jelikož vyrůstala ve Spojených státech amerických. Jejím hlavním přínosem pro tuto bakalářskou práci jsou její osmileté zkušenosti s dobrovolnickou činností v komunitě obětí obchodování s lidmi a Unbound Indonesia.

3. Mohla byste prosím představit vaši organizaci?
4. Jak přesně vaše organizace pomáhá lidem, kteří se stali obětí obchodování s lidmi?

Cílem předložených otázek bylo poznat organizaci, ve které paní Luschen působí a zjistit, jakým způsobem pomáhá přeživším. Dotazovaná uvedla, že se jedná o organizaci Unbound Indonesia, která je součástí základní organizace Unbound Now. V Indonésii sídlí konkrétně v Jakartě a v Bandar Lampungu, a snaží se profesionálně školit, informovat a bránit oběti obchodování s lidmi. Individuálně pomáhají každému, kdo o pomoc projeví zájem.

5. Je podle vás první krok vstoupit do organizace pro oběti snadný?
6. Jaké jsou podle vás hlavní potíže, se kterými se oběti potýkají?

Těmito otázkami jsem se snažila zjistit, zda je život po osvobození obětí složitý a zda je krok vstoupit do organizace jednoduchý. Paní Luschen vypověděla, že vstup do organizace bývá pro oběti z pravidla náročný a to proto, že se bojí jakékoliv spolupráce s agenturami, institucemi a společenstvími. Dále uvedla, že osoby, jež byly prodány za účelem sexuální práce, prožívají velké sociální stigma, protože sex je ve společnosti velké tabu. Pokud tedy osoba nevyhledá odbornou pomoc, může si nést těžká traumata po celý život.

7. Poskytujete obětem psychologickou péči?
8. Proč je podle vás tak důležité, aby oběti vyhledaly psychologickou péči?

Jelikož se má práce primárně soustředit na dopady vykořisťování na psychické, ale i fyzické zdraví osob, cílila jsem svými otázkami na tuto skutečnost. Zajímalo mě, zda je

psychologická péče součástí programu organizace a zda je důležitá. Podle slov paní Lushen, v současné době tuto péči neposkytují, ale zároveň přiznává, že péče o duševní zdraví může být obětí nápomocná, protože se mohou naučit, jak svá traumata a zkušenosti zpracovávat.

9. Proč je podle vás důležité zvyšovat povědomí o obchodování s lidmi?
10. Jak mohou lidé mimo Indonésii podporovat komunitu, která je proti obchodování s lidmi?
11. Jak lze podle vás eliminovat obchodování s lidmi?

Finálními otázkami jsem se snažila celý rozhovor uzavřít a zjistit důležitost šíření povědomí o problematice mezi indonéskou a světovou komunitu. Paní Luschen v neposlední řadě dodala, že je důležité informovat veřejnost o tomto fenoménu, protože ne každý ví, o co se jedná. Zvyšování povědomí může také zabránit narůstajícímu počtu obětí, anebo je donutit, aby vyhledaly odbornou pomoc. Lidé mimo Indonésii mohou komunitu podpořit mnoha způsoby jako např. finančním příspěvkem, odbornými znalostmi nebo sdílením příspěvků na sociálních sítích. Podle názoru dotazované eliminace obchodování s lidmi bude možná jen v případě, že se spolu do boje proti němu postaví nevládní a vládní organizace (ASEAN), korporace a komunity (UNAID, Unbound, Dark Bali). Změna by mohla začít zlepším zákonů, zásad a postupů proti obchodování s lidmi.

6.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření na téma prostituce

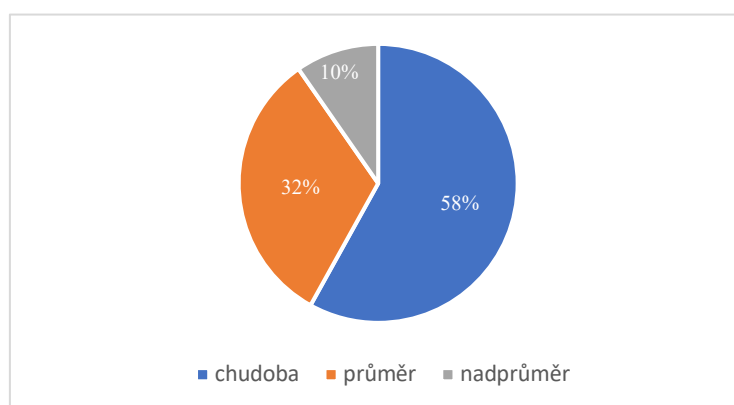
Jelikož byly všechny dotazníky vyplněny v indonéském jazyce, bylo nutné je pro účely této práce přeložit do jazyka českého. Pro znázornění odpovědí byly sestaveny grafy a tabulky pomocí MS Excel.

Tabulka 1: Věk a pohlaví respondentů

věková kategorie	počet mužů	počet žen	celkový počet
méně 18	0	0	0
18-26	3	10	13
27-35	4	16	20
36-50	3	13	16
více než 50	0	1	1

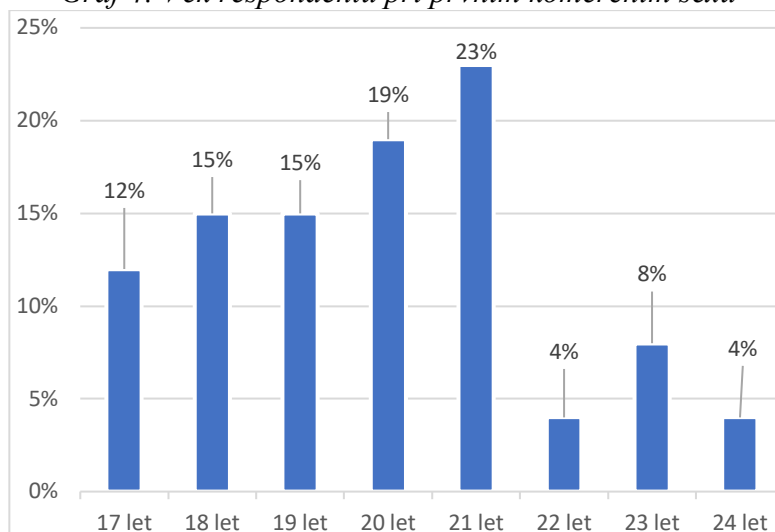
Tohoto výzkumu se zúčastnilo 50 respondentů indonéského původu, kteří byli nebo jsou součástí sexuálního průmyslu v Indonésii. Z celkového počtu těchto osob bylo 40 žen a 10 mužů, ženské pohlaví tedy výrazně převažuje. V tabulce č. 1 si můžeme všimnout, že do nejpočetnější věkové kategorie 27-35 let patří celkem 4 muži a 16 žen. Dále se dotazování zúčastnili 3 muži a 10 žen ve věku 18-26 let a 3 muži a 13 žen, kterým bylo 36-50 let. V neposlední řadě byla součástí šetření i jedna žena starší 50 let.

Graf 3: Socio-ekonomický původ respondentů

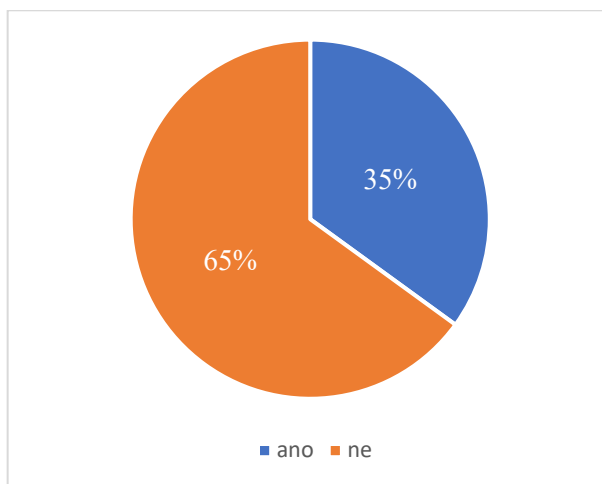
Výše uvedený graf č. 3 znázorňuje finanční zázemí, ze kterého respondenti pocházejí. Zde můžeme pozorovat, že více než polovina vyrůstala v chudobě, což v korelaci s věkem většiny účastníků poukazuje na následky asijské finanční krize v roce 1997, kdy kvůli odlivu zahraničního kapitálu musela být celá řada obyvatel propuštěna z relativně nových průmyslových center a hledat si alternativní způsob obživy. Zbýlých 42 % vyrůstalo v průměrných až nadprůměrných podmínkách.

Graf 4: Věk respondentů při prvním komerčním sexu

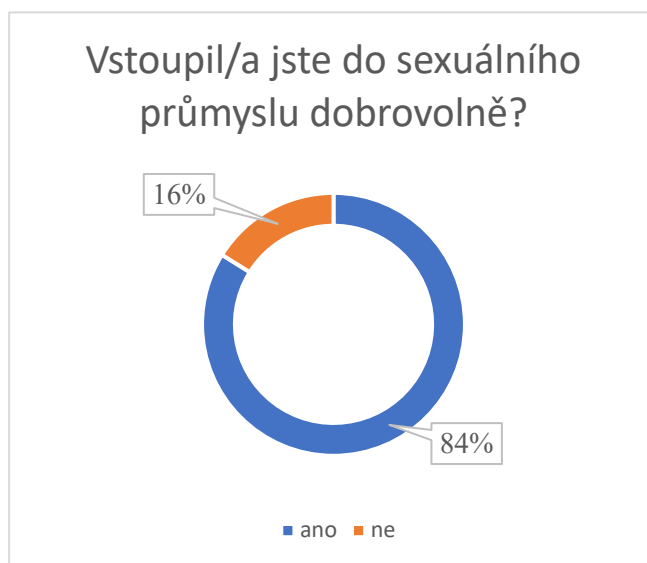

Další položená otázka, která je zaznamenána v grafu č. 4, byla zaměřená na věk respondentů při vstupu do sexuálního průmyslu. Nejvíce respondentů (22 %) uvedlo, že jejich první placený pohlavní styk proběhl v jejich 21 letech. Dále 19 % ve 20 letech, 15 % v 18 a 19 letech, 4 % ve 22 a 24 letech a 8 % ve 23 letech. Nejnižší věk, který respondenti uvedli (12 %) byl 17 let. Tato otázka je důležitá pro zodpovězení výzkumné otázky č. 1, protože poukazuje na fakt, že většina respondentů pochází z chudých poměrů, a proto vstupují do prostituce v mladém věku z důvodu potřeby financí.

Graf 5: Kolik respondentů pracuje v současné době v sexuální průmyslu

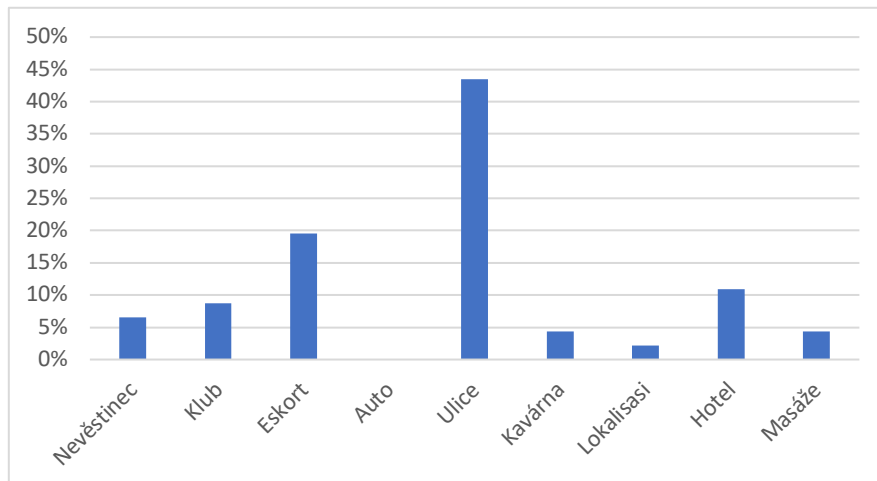
Graf 6: Dobrovolnost vstupu

Graf č. 5 znázorňuje odpovědi respondentů na otázku, zda stále ještě pracují jako prostitut/ky. Z odpovědí je patrné, že 35 % respondentů je stále součástí sexuálního

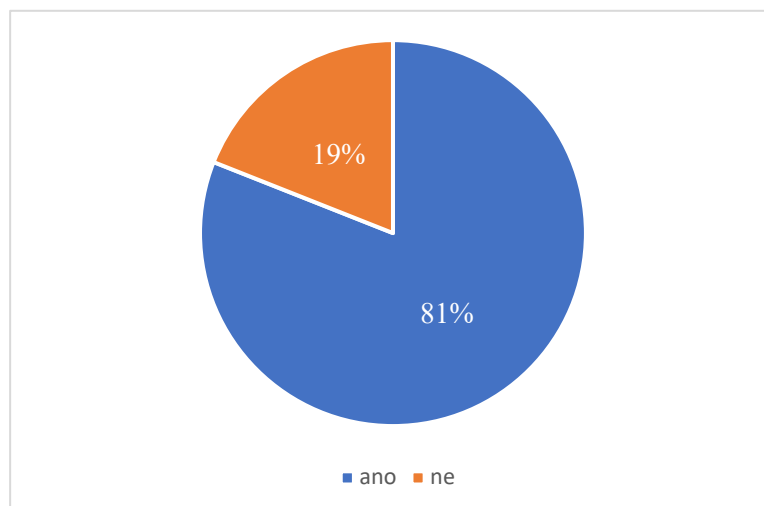
průmyslu a 65 % s prostitucí skončilo. V návaznosti na graf č. 5, graf č. 6 zaznamenává, že 84 % procent dotazovaných uvedlo, že jejich rozhodnutí bylo dobrovolné a 16 % bylo k prostituci přinuceno.

Graf 7: Místa nejčastějšího provozování činnosti

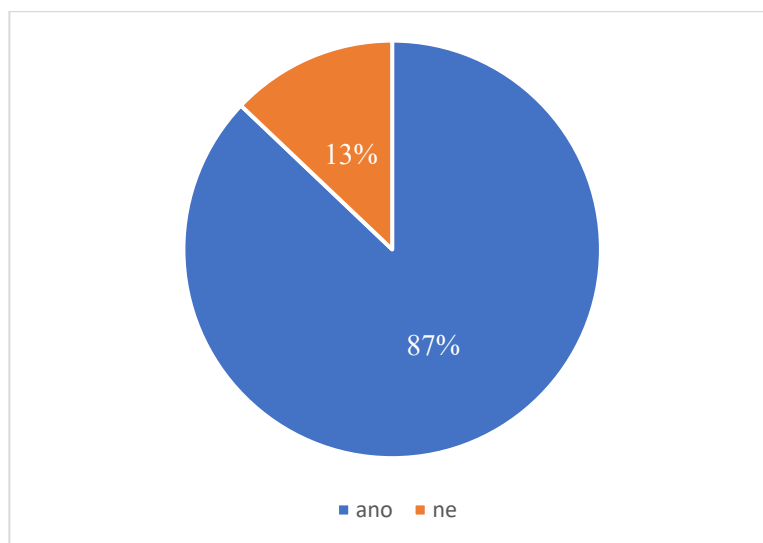
Další otázka měla za úkol zjistit, kde respondenti prostituci provozují. Výsledek je uveden v grafu č. 7, kde jako nejvyužívanější místo výkonu sexuální činnosti uvedlo 43 % respondentů ulici. Dalších 19 % zvolilo jako způsob nabízení se eskort. Zbýlý počet dotazovaných se rozdělil mezi hotelové služby (11 %), klub (9 %), nevěstince (7 %), kavárny (4 %) a masážní studia (4 %). Žádný z respondentů neuvedl jako místo provozování své činnosti dopravní prostředek a pouhá 2 % respondentů označila za své běžné pracoviště státem podporované komplexy *Lokalisasi WTS*.

Graf 8: Podíl respondentů, kteří se pokusili odejít z prostituce

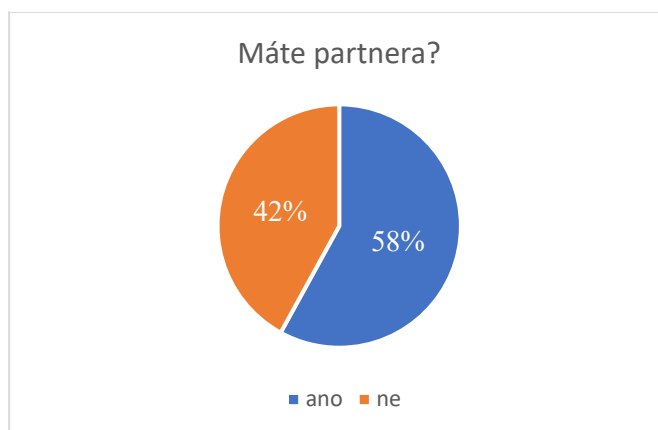
V grafu č. 8 je znázorněn podíl osob, které se pokusily s prostitucí alespoň jednou skončit. Celkem 81 % z nich odpovědělo „ano“. Mezi nejčastější důvody odchodu uváděli: psychickou nemoc, vysoký věk, únavu, založení rodiny a strach z pohlavních nemocí. Na druhou stranu je zde stále 19 % respondentů, jež se o ukončení prostituce nepokusili a k jejich důvodům patřila např. potřeba peněz na studium a splácení nejen svých, ale i rodinných dluhů. Je jasné, že nalézt si novou a podobně placenou práci je náročné, proto otázkou, zda v hledání nového zaměstnání uspěli mířím na tuto problematiku.

Graf 9: Podíl úspěšnosti respondentů při hledání nové práce

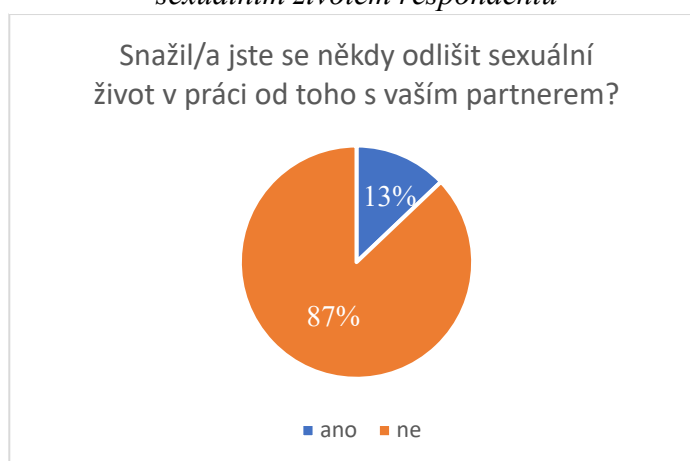

Na grafu č. 9 vidíme, že 87 % respondentům se práci najít podařilo. Na základě těchto odpovědí a těch v grafu č. 8, lze tvrdit, že prostituce není dlouhodobým zaměstnáním a ohrožuje nejen fyzické, ale i psychické zdraví pracovníků. Většina respondentů, jež se pokoušela najít si nové zaměstnání taktéž uvedla, že jim v hledání pomohly organizace. Z grafu č. 9 tak lze vyčíst, že snaha neziskových organizací a koordinátorů pomoci znovuzачlenit své svěřence je úspěšná.

Graf 11: Podíl pracovníků s partnery

Graf 10: Rozdíly mezi pracovním a osobním sexuálním životem respondentů

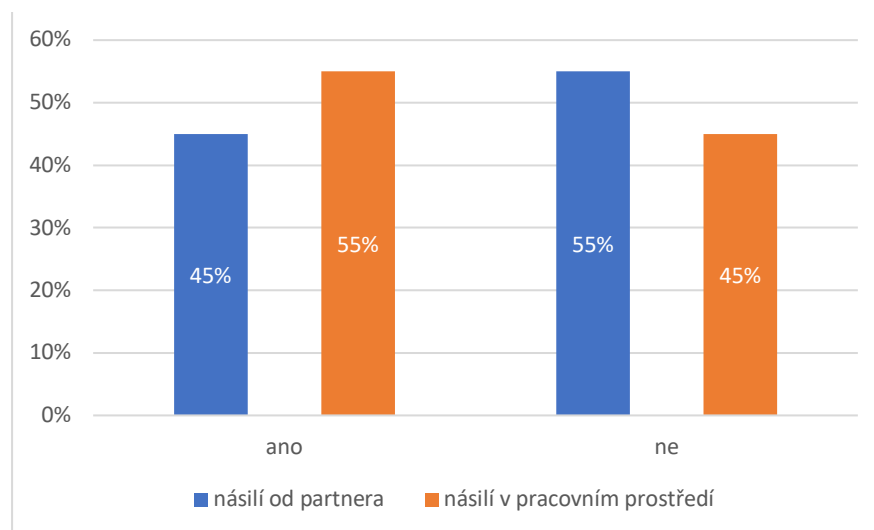
Další dvě otázky si kladly za úkol zjistit, zda osoba, která je ve vztah, rozlišuje pracovní sexuální život od toho soukromého. Výsledky zkoumání jsou uvedeny v grafu č. 10 a č. 11, kdy 58 % respondentů má v současné době partnera. Zároveň se 87 % dotazovaných nesnaží, nebo nikdy nesnažilo, diferencovat mezi pracovním sexuálním životem a tím osobním. Zbýlých 13 % respondentů se snaží odlišit oba životy např. nošením kondomů jen v práci a změnou visáže.

Výsledky vlivu prostituce na pozdější vnímání osoby ve společnosti jsou zaznamenány v grafu č. 12. Z odpovědí je patrné, že se respondenti dělí na dvě početně téměř stejně velké skupiny. S diskriminací v domovské komunitě se ale nesetkalo 52 %.

Graf 13: Vnímání sexuálních pracovníků ve společnosti

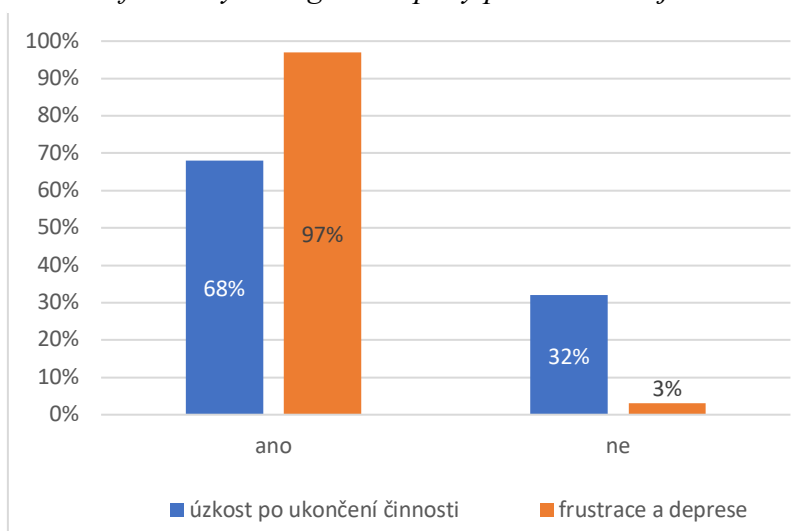

Graf 12: Násilí páchané na respondentech

Graf č. 13 poukazuje na procentuální podíl dotazovaných, kteří zažili násilí, a to ať už v pracovním či domácím prostředí. Z grafu vychází, že respondenti se s tyraníí častěji setkávají v zaměstnání (55 %). Mezi nejčastěji uváděné formy násilí patří: bití, škrcení a vyhrožování.

Graf 14: Psychologické dopady prostituce na jedince

Na otázku „Cítíte se během své práce prostituta/ky někdy sklesle či frustrovaně?“ a „Zažili jste někdy depresi nebo úzkost poté, co jste opustili svou práci jako prostitut/ka?“ Na tyto otázky 97 % respondentů uvedlo, že se během prostituce potýkalo s frustrací a 68 % se potýkalo s úzkostí a depresemi, viz graf č. 14.

Graf 15: Psychické dopady prostituce na jedince

Graf 16: Psychické dopady prostituce na jedince – změna nálad

Z výsledných dat v grafu č. 15 je patrné, že 77 % respondentů se během nebo po ukončení prostituce potýkalo s úzkostí na veřejnosti. Zbýlých 23 % tyto pocity nikdy nezažilo. Graf č. 16 tuto informaci doplňuje. Znárodnuje 84 % osob, které zaznamenaly časté změny nálad od vstoupení do sexuálního průmyslu. Zbývajících 16 % náleží v grafu osobám, jež tyto změny nepozorovali.

Graf 17: Ohrožení pohlavními nemocemi

Na otázku, zda se respondenti někdy potýkali s pohlavní chorobou, jich 68 % odpovědělo nikoliv, viz graf č. 17. Zbýlých 32 % dotazovaných, kteří odpověděli kladně,

doplňují, že k nejčastějším onemocněním patří kapavka a HIV. Poměrně vysoký počet osob, které se nikdy s pohlavní chorobou nesetkaly, může být také ovlivněn skutečností, že 52 % z dotazovaných nechodí na preventivní lékařské prohlídky, viz graf č. 18.

Graf 18: Preventivní prohlídky na pohlavní choroby

Graf 19: Jiné zdravotní potíže

Poslední, graf č. 19 doplňuje otázky ohledně zdraví respondentů. Z většiny odpovědí vyplývá, že 65 % dotazovaných se dále nepotýká s jinými zdravotními obtížemi. Je zde stále ale 35 % osob, jež tyto problémy zaznamenalo. K nejčastějším odpovědím této

menšiny patřilo: nepravidelná menstruace, migréna, vaginální infekce, bolest těla a malátnost.

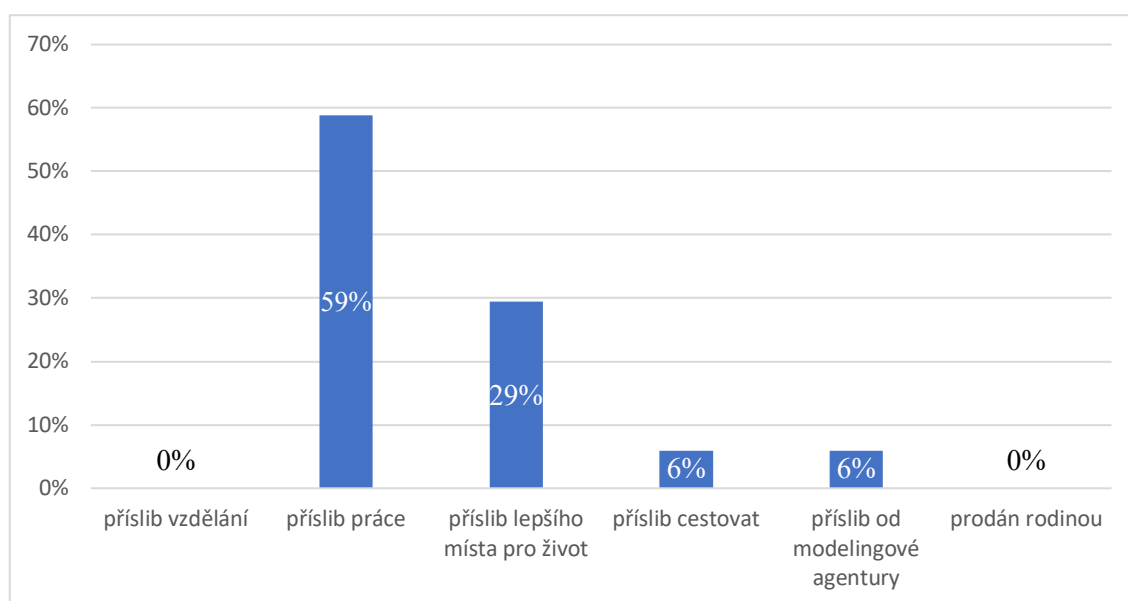
6.5 Vyhodnocení dotazníkových šetření na téma obchodování s lidmi

Tohoto výzkumu se zúčastnilo 26 respondentů (jednalo se o 20 žen a 6 mužů) indonéskeho původu, kteří byli obětmi obchodování s lidmi. V tabulce č. 2 si můžeme všimnout, že nejpočetnější věkovou kategorií je 36-50 let, kam patří 3 muži a 9 žen. Dále se dotazování zúčastnili 2 muži a 8 žen ve věku 27-35 let a 1 muž a 3 ženy ve věku 18-26 let.

Tabulka 2: demografické údaje respondentů

věková kategorie	muž	žena	celkem
méně než 18 let	0	0	0
18-26 let	1	5	4
27-35 let	0	8	10
36-50 let	2	10	12
více než 50	0	0	0

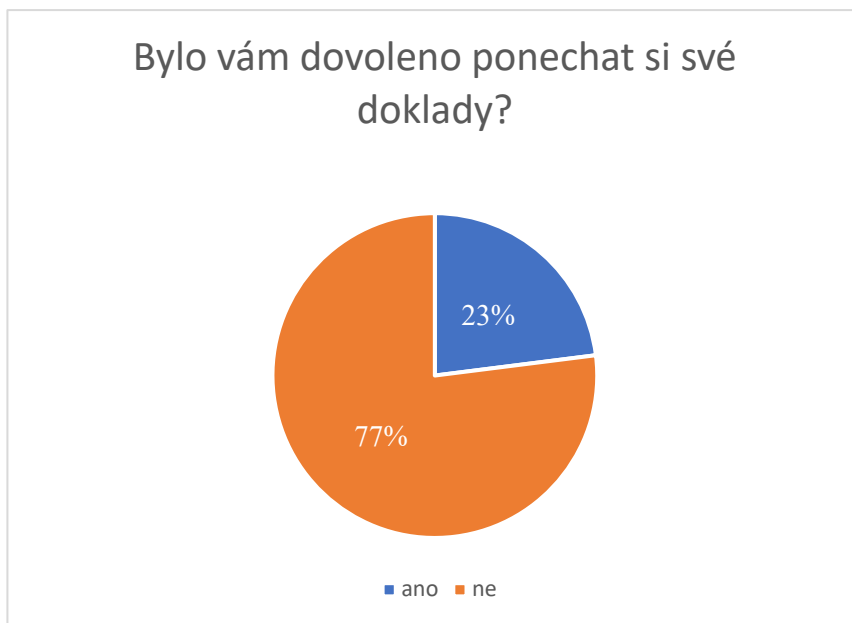
Graf 20: Jak se oběti do pasti dostali?

Výše uvedený graf č. 20 znázorňuje, pod jakým falešným příslibem, či z jakého důvodu respondenti v pasti skončili. Zde 59 % uvedlo jako příčinu příslib práce. Dále 29 %

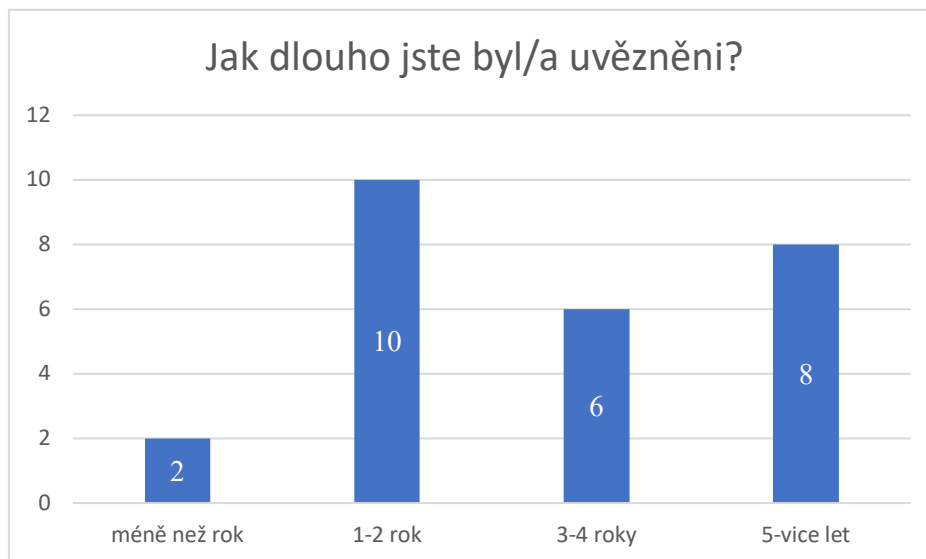
uvedlo příslib lepšího místa pro život a shodně po 6 % zvolili odpovědi příslib cestování a modelingové agentury.

Graf 21: Možnost ponechání si osobních dokladů

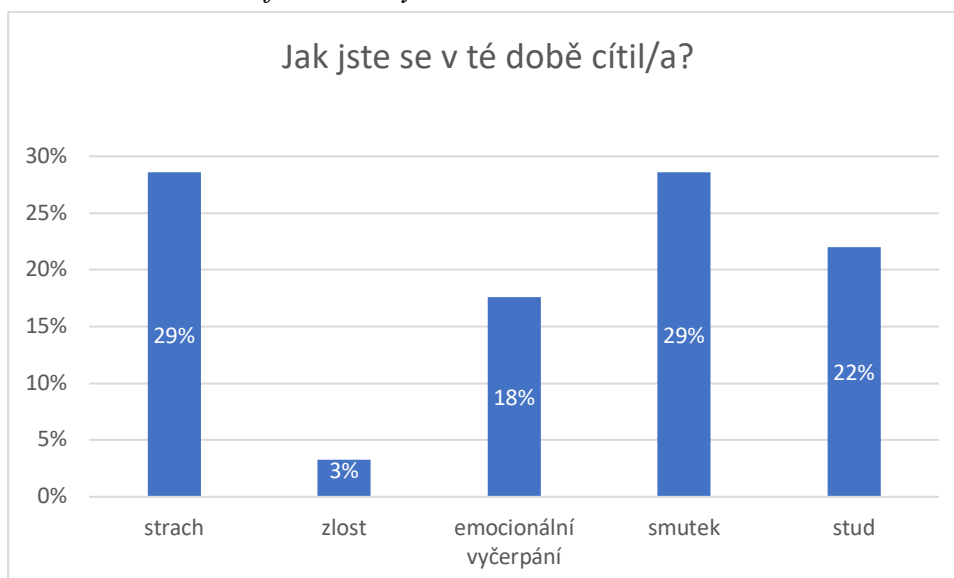
Na otázku, zda si směli respondenti ponechat osobní doklady, 77 % odpovědělo ne a zbylých 23 % ano, viz graf č. 21.

Graf 22: Průměrná doba věznění respondentů

Z výsledku šetření vyplývá, že průměrná doba, kterou respondenti strávili odříznuti od okolního světa, je 1-2 roky (10 respondentů). Z grafu č. 22 dále vychází, že 8 z 26 dotazovaných bylo uvězněno po dobu pěti a více let. Zbylých 6 jedinců po dobu 3-4 let a pouze 2 vypověděli, že byli věznění méně než 1 rok.

Graf 23: Pocity obětí obchodování s lidmi

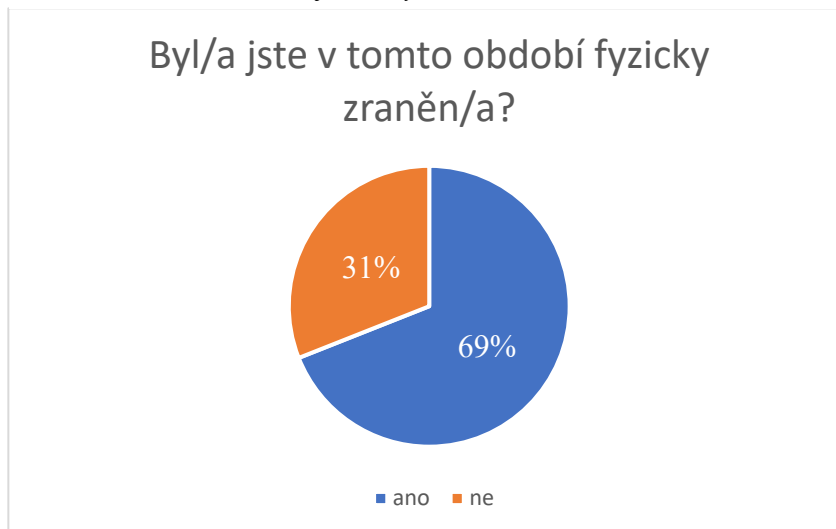

Graf 24: Násilí páchané na obětech obchodování s lidmi

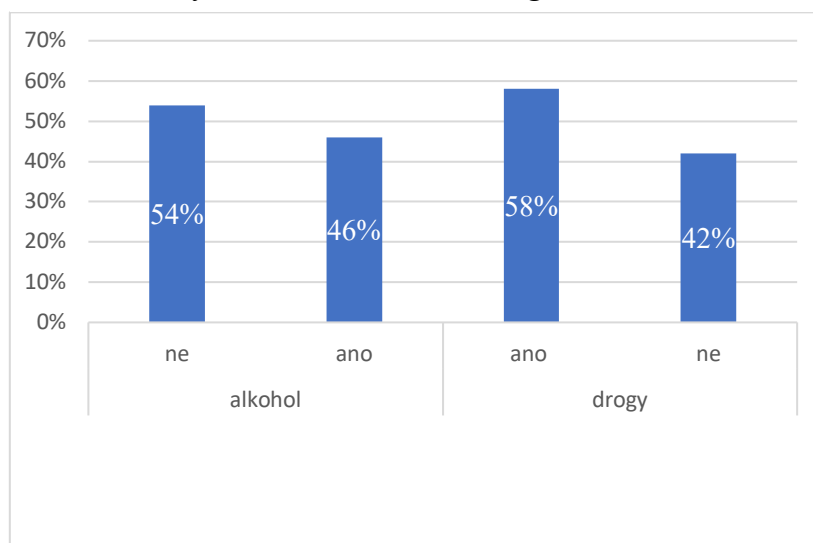
Dalšími otázkami jsem se snažila zjistit okolnosti vykořisťování a potenciální psychickou a fyzickou újmu obětí. Mezi nejčastější pocity, které jsou znázorněny v grafu č. 23, respondenti uváděli strach (29 %), smutek (29 %), stud (22 %), emocionální vyčerpání (18 %) a zlost (3 %). Taktéž 62 % osob zažilo během zkoumaného období násilí, mezi jehož formy uváděli: bití, ohrožování zbraní, znásilnění a nucení k pohlavnímu styku, viz graf č. 24.

Graf 25: Fyzická zranění

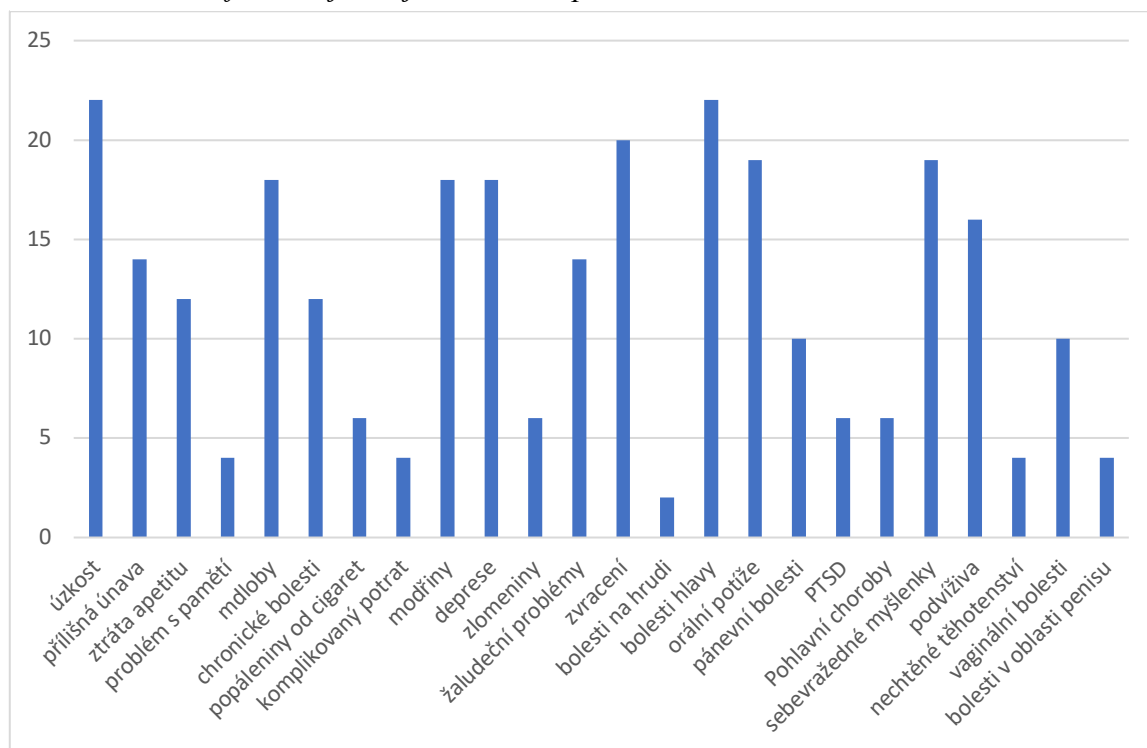
Dále zde můžeme pozorovat, že většina (69 %) dotazovaných byla během tohoto období fyzicky zraněna, viz graf č. 25. V doplňující otázce ale 54 % respondentů vypovědělo, že i přes zranění nemocnici nenavštívili.

Graf 26: Praktika užívání drog a alkoholu

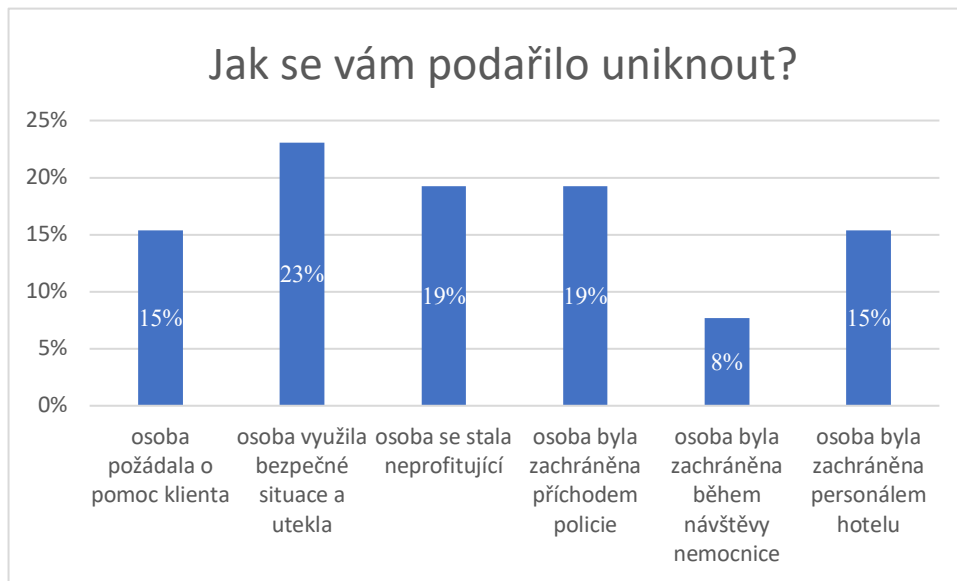
Studie, které jsou podrobně rozebrány v teoretické části, uvádí, že oběti bývají často pod pohrůzkou smrti nuceni požívat alkohol a psychotropní látky. Kvůli vytvoření závislosti na nich je osoba povolnější a ztrácí zájem z pasti uniknout. Ze zpracovaných dat v grafu č. 26 můžeme vyvodit, že podávání drog a léků je častější praktikou (58 %). Mezi tyto látky respondenti uváděli: kokain, heroin, LSD, léky na spaní a proti bolesti. Co se týče požívání alkoholu, většina osob (54 %) k tomu nebyla nucen.

Graf 27: Nejčastější zdravotní potíže obětí obchodování s lidmi

Prostřednictvím další otázky byly zkoumány konkrétní zdravotní problémy, se kterými se oběti potýkaly, nebo stále potýkají. Pro účely výzkumu bylo klíčové zjistit, o jaké nemoci a zdravotní obtíže šlo. Výsledky jsou zaznamenány v grafu č. 27 a z pozorování lze vyvodit, že mezi nejčastější těžkosti patří: úzkost, bolesti hlavy, zvracení, orální komplikace, sebevražedné myšlenky, deprese, modřiny a mdloby. O něco méně respondentů se potýkalo s únavou, ztrátou apetitu, chronickou bolestí, žaludečními problémy a vaginální bolestí. V doplňující otázce uváděli hlavně ekzém, insomni a alergii.

Graf 28: Formy úniku

Je jasné, že vymanit se ze spáru obchodníků není lehké. Přesto se ale respondentům podařilo vyváznout a výzkum z grafu č. 28 analyzuje, jaké jsou nečastější způsoby úniku. Nejvíce dotazovaných (23 %) využilo příležitosti a uteklo. Poté 19 % se stalo pro obchodníky neprofitujícími a stejně tak 19 % bylo zachráněno policií. Jedinců, jež požádali o pomoc klienta nebo personál hotelu, bylo 15 %. Nejméně početnou skupinou byli ti, kterým pomohl personál nemocnice (8 %).

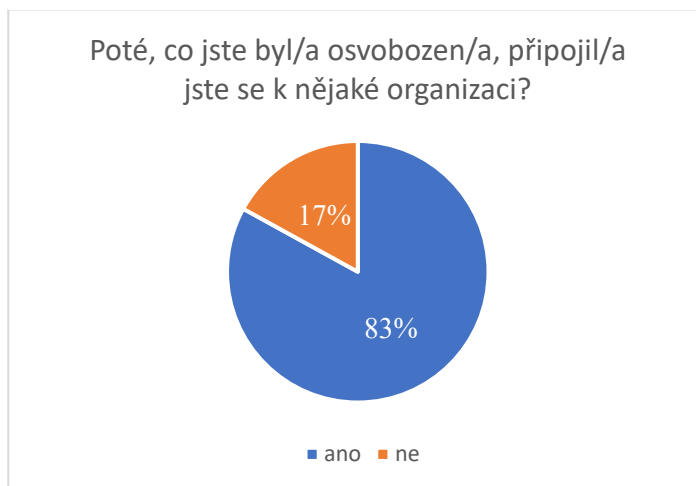
Vysvobozením těžkosti obětí obchodování s lidmi nekončí, zvláště pokud jsou osoby rekrutovány za účelem sexuální práce. Domovská komunita se mnohdy domnívá, že si za své zkušenosti mohou osoby samy.

Graf 29: Diskriminace obětí obchodování s lidmi v domovské komunitě

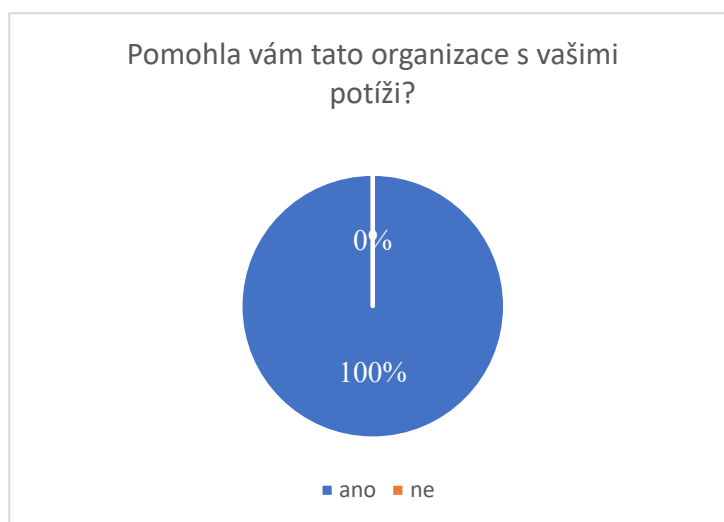
Svědčí o tom i graf č. 29, který vypovídá, že 69 % dotazovaných se setkala s diskriminací po osvobození. Některé studie uvádí, že pro pozdější začleňování se zpět do společnosti je klíčové, aby osoba vyhledala odbornou pomoc. Není pochyb o tom, že oběti vykořisťování si prochází mnoha traumaty a zdravotními obtížemi. Jelikož se ale každý vyrovnává s traumatem jinak, organizace nebo odborná pomoc mohou být nápomocné.

Graf 30: Podíl osob, jež vstoupily do organizace

O množství jedinců, kteří se rozhodli o pomoc požádat, se můžeme přesvědčit v grafu č. 30. Jeho většinu (83 %) tvoří respondenti, kteří do organizace vstoupili a jednohlasně se shodli na tom, že jim byla nápomocná, viz graf č. 31.

Graf 31: Jsou organizace nápomocné?

7 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo objasnit téma prostituce a obchodování s lidmi v Indonésii, a poté zjistit, zda tyto fenomény v případě ukončení sexuální činnosti a úniku z pasti vykořisťování ovlivňují psychický stav jedince, jeho fyzické zdraví a pozdější začleňování se zpátky do společnosti. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž výzkumné otázky jsou popsány v kapitole metodologie a metodika. Ačkoliv jsou fenomény prostituce a obchodování s lidmi v Indonésii značně propojeny, k lepšímu pochopení obou témat jim byly dedikovány separátní kapitoly, které se jim podrobněji věnovaly.

Nejprve je zde definována prostituce, je uvedeno, co tento pojem znamená a jak je vnímán indonéskou společností. Poté se autorka soustředí na přiblížení okolností vzniku, způsobu rozšíření a historie fenoménu od dob javánských království až po konec 20. století. Také je dopodrobna vysvětleno, jakým způsobem byly ženy v jednotlivých historických obdobích vnímány. Poslední podkapitola se zaměřuje na těžkosti spojené s nabízením svého těla. Druhá hlavní kapitola teoretické části pojednává o obchodování s lidmi v Indonésii. Zde byly na začátku popsány okolnosti historického vývoje fenoménu a důvody, kvůli kterým došlo k jeho rozšíření. Autorka dále v práci uvádí konkrétní formy nalákání jedince do pasti. Poslední podkapitola se zaměřuje na fyzické a psychické dopady těchto zkušeností na jedince.

Praktická část se věnuje výzkumu, který se zaměřuje na ověření faktů z teoretické části. Jejím cílem bylo zjistit, zda prostituce a obchodování s lidmi může ovlivnit zdraví jedince a popřípadě jakým způsobem. Hlavním zdrojem zkoumání byly dva dotazníky a dva rozhovory. Každá z těchto výzkumných metod byla určena jednomu fenoménu. Dotazníky byly rozeslány organizacím a později distribuovány mezi jejich svěřence. Další respondenti byli dohledáváni na sociálních sítích a autorizovaných aplikacích nabízejících sexuální služby. Oba rozhovory byly prováděny s odborníky na obě problematiky a kladly si za cíl zjistit doplňující informace k potížím, jež sexuální pracovníci a pracovnice spolu s oběťmi obchodování s lidmi mohou zažívat. Praktická část se tedy snaží potvrdit či vyvrátit výzkumné otázky.

K jejich zodpovězení využívá autorka analýzu odpovědí z dotazníků. Z dat a informací vycházejících právě z něj je patrné, že socioekonomický původ má značný vliv na pozdější vstoupení do sexuálního průmyslu. Jelikož většina respondentů začala

s prostitucí v nízkém věku a vyrůstala v chudobě, následky finanční krize z roku 1997 na ně mohly mít vliv.

Poté autorka zkoumala, zda se respondenti pokusili z prostituce odejít, proč a zda bylo náročné následně uspět na trhu práce. Výzkum ukázal, že se drtivá většina dotazovaných pokusila skončit. Jejich nejčastějším důvodem byla psychická nemoc, vysoký věk pro tento typ práce, založení rodiny a únava. Z tohoto lze vyvodit, že prostituci není možné vykonávat dlouhodobě a negativně ovlivňuje zdraví jedince. Naprostá většina respondentů, dále vypověděla, že s prostitucí skončila a většina také uspěla v nalezení nové práce, a to za pomoci neziskové organizace či koordinátora.

Další výzkumná otázka se zaměřovala na násilí v pracovním a domácím prostředí. Z výsledků analýzy vyplývá, že tyranie je běžnou praktikou v obou případech, ale o něco málo převažuje v zaměstnání. Mezi nejčastější formy dotazovaní uvádí škrcení, bití a výhrůžky na životě. Domněnka, že násilí je časté v životě sexuálních pracovníků se ukázala jako pravdivá.

K naplnění cílů práce bylo nutné znát, zdali tyto praktiky mohou negativně ovlivnit psychické zdraví jedince. Tato teorie se ukázala jako pravdivá, protože naprostá většina respondentů uvedla, že v průběhu vykonávání činnosti byla často frustrována, trpěla depresemi a častou změnou nálad. Dále velká část uvedla, že depresí trpěla i po ukončení činnosti, a že se nadále potýkají s úzkostmi, pokud se pohybují mezi velkým množstvím lidí.

K zodpovězení výzkumných otázek na téma obchodování s lidmi autorka použila analýzu odpovědí z dotazníků. Z dat a informací vycházejících právě z něj je patrné, že nejvíce respondentů bylo ve věku 36-50 let a ženského pohlaví. Nejčastější doba věznění byla 1-2 roky, avšak je tu i velké procento respondentů, kteří byli drženi v pasti po dobu 5 a více let.

Nejčastějším způsobem vlákání oběti do pasti je podle analýzy výzkumu příslib nové či lépe placené práce, což je v rozporu s literaturou, která uvádí příslib práce jako druhý nejčastější po nezákonném zmocnění se osoby. Analýza dotazníku dále rozšiřuje poznatky studií o příslib lepšího místa pro život, příslib cestování a možnost stát se modelkou/modelem.

Třetí výzkumná otázka si klade za úkol zjistit, s jakými zdravotními potížemi se oběti setkávaly v případě, že byly fyzicky či psychicky týrány. Mezi nejčastější odpovědi respondentů při výběru zdravotních potíží patřily tyto: úzkost, bolest hlavy, mdloby, podlitiny, sebevražedné sklony a zvracení. V doplňující otázce na nemoci, které

s obchodem zdánlivě nesouvisí, dotazovaní uváděli insomnii, ekzém a alergii. Může se tedy jednat o nemoci psychosomatického původu.

V neposlední řadě odpovídá praktická část na výzkumnou otázku č. 8, která se věnuje podpoře neziskových organizací zejména při znovučeňování obětí do společnosti. Respondenti byly nejprve dotázáni, zda po úniku vyhledali podporu u nějaké organizace. Více než tři čtvrtiny dotazovaných uvedly, že takovou organizaci vyhledaly a že jim byla plně nápomocna. Kromě překonání zdravotních problémů a pomoci najít nové místo pro život se mohou organizace podílet i na překonávání traumat.

Vzhledem k omezenému rozsahu a množství dostupné literatury tato práce nerozebírá dané problematiku do detailů. Je však dobrým podkladem pro budoucí výzkum na toto téma. Autorka si dovoluje navrhnout širší prozkoumání úspěšnosti bývalých sexuálních pracovníků na trhu práce z dlouhodobého hlediska a konkrétní emočních traumata obětí obchodování s lidmi.

8 Resumé

This bachelor thesis deals with the issues of prostitution and human trafficking in Indonesia. The main goal was to examine this issue and find out how and to what extent individuals are traumatized by the experience. It also discusses the difficulties associated with later reintegration into society. In the theoretical part the reader is first acquainted with the origin history and rise of prostitution and exploitation. The practical part is conducted in the form of questionnaires which are supplemented by interviews with members of the organization who help individuals to cope with their trauma. The results of the practical part are to be found in the conclusion part where those questionnaires are discussed.

Key words: prostitution, human trafficking, mental health, social issues, migration

9 Seznam zdrojů

1. **Babická, Karolína. 2008.** *Obchodování s lidmi z pohledu mezinárodního práva a jeho implementace do českého právního řádu.* místo neznámé : migraceonline.cz, 2008. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/obchodovani-s-lidmi-z-pohledu-mezinarodniho-prava-a-jeho-implementace-do-ceskeho-pravniho-radu>.
2. **Bellhouse, Clare, Crebbin, Susan a Fairley, Christopher K. 2015.** *The Impact of Sex Work on Women's Personal Romantic Relationships and the Mental Separation of Their Work and Personal Lives: A Mixed-Methods Study.* místo neznámé : PLoS One, 2015. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4627728/>.
3. **Dick, Howard. 1993.** *Balanced development : East Java in the new order.* Singapore : Oxford University Press, 1993. ISBN 019588597-9780195885972 .
4. **Dovydaytis, T. 2010.** *Human Trafficking: The Role of the Health Care Provider.* místo neznámé : J Midwifery Womens Health, 2010. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3125713/>.
5. **Embassy of the Republic of Indonesia. Facts & Figures.** Dostupné z: <https://www.embassyofindonesia.org/basic-facts/>.
6. **Eset klinika. Psychosomatické potíže.** dostupné z: <https://www.klinikaeset.cz/potize-lecba/psychosomaticke-potize/>.
7. **Hendl, Jan. 2016.** *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání.* Praha : Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
8. **Horton, William Bradley. 2008.** *Comfort women in Indonesia: a consideration of the prewar socio-legal context in Indonesia and Japan.* místo neznámé : Waseda University Asia Pacific Research Center, 2008. ISSN 1347-149X.
9. **Hughes, Donna M a Denisova, Tatyana. 2003.** *Trafficking in Women From Ukraine.* místo neznámé : U.S. Department of Justice, 2003. Dostupné z: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/grants/203275.pdf>.
10. **Hull, Terence H. 2017.** *From Concubines to Prostitutes. A Partial History of Trade in Sexual Services in Indonesia.* místo neznámé : Presses Universitaires de Provence, 2017. Sv. 29. ISBN: 979-10-320-0110-3.
11. **IMO. 2003.** *WORLD MIGRATION REPORT 2003.* místo neznámé : International Organization of Migration , 2003. Dostupné z: <https://worldmigrationreport.iom.int/2003>.
12. **Joesoef, M. R., a další. 1997.** *Patterns of sexually transmitted diseases in female sex workers in Surabaya, Indonesia.* Atlanta : Centers for Disease Control and Prevention, 1997. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/9292347/>.

13. **Joseph, Stephen. 2017.** *What Are the Common Psychological Reactions to Trauma?* místo neznámé : Psychology today, 2017. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/what-doesnt-kill-us/201706/what-are-the-common-psychological-reactions-trauma>.
14. **Jukl, R. 2022.** *PSYCHOSOMATICKÁ ONEMOCNĚNÍ.* 2022. Dostupné z: <https://www.jukl.cz/psychosomaticka-onemocneni>.
15. **Kimura, Kenji. 2006.** *Human trafficking in Indonesia: Rethinking the New Order's impact on exploitative migration of Indonesian women.* Ohio : Centre for International Studies, 2006. Dostupné z: https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=ohiou1149094155&disposition=inline.
16. *Kisah Kadarwati yang Sebenarnya . Tempo . 1992.* Jakarta : Majalah Tempo, 1992. Dostupné z: <https://majalah.tempoco/read/luar-negeri/9992/kisah-kadarwati-yang-sebenarnya>.
17. **Kumar, Ann. 1980.** *Javanese Court Society and Politics in the Late Eighteenth Century: The Record of a Lady Soldier. Part I: The Religious, Social, and Economic Life of the Court.* místo neznámé : Cornell University Press, 1980. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/3351003>.
18. **Kurnianingrum, Trias Palupi. 2019.** *LAW POLITICS CONCERNING THE CRIME OF PROSTITUTION.* Jakarta Pusat : Research Center Expertise Agency of DPR RI, 2019. ISSN 2088-2351.
19. **Lim, Lean Lin. 1998.** *The Sex Sector : The Economic and Social Bases of Prostitution in Southeast Asia.* Ženeva : International Labor Office, 1998. ISBN 978-9221095224.
20. **Manopaiboon, C, Bunnell, R. E a Kilmarx, P. H. 2010.** *Leaving sex work: Barriers, facilitating factors and consequences for female sex workers in northern Thailand.* místo neznámé : AIDS care, 2010. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/012021000039743>.
Mental Health Status of Female Sex Workers Exposed to Violence in Yangon, Myanmar.
21. **Kanayama, Yuki a Yamada, Hiroyuki. 2022.** 34, místo neznámé : Asia Pacific Journal of Public Health, 2022, Sv. IV. Dostupné z: Asia Pacific Journal of Public Health.
22. **Meshemiah, Jacquelyn. 2018.** *Use of Drug Dependency to Entrap and Control Victims of Sex Trafficking: A Call to a U.S. Federal Human Rights Response.* místo neznámé : A Journal of Analysis of Exploitation and Violence, 2018. Dostupné z: <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/vol3/iss3/8/>.
23. **Moedjanto, Gregory. 1986.** *The concept of power in Javanese culture.* Yogyakarta : Gadjah Mada University Press, 1986. ISBN 9794200247 9789794200247.

24. **Moore, Lisa. 2020.** *Indonesia's child prostitution problem.* místo neznámé : ASEAN Post, 2020. Dostupné z: <https://theaseanpost.com/article/indonesias-child-prostitution-problem>.
25. **Murray, Allison J. 1991.** *No money, no honey : a study of street traders and prostitutes in Jakarta.* Singapur : Oxford University Press, 1991. ISBN 0195889916 9780195889918.
26. **NZIP. 2022.** *psychoaktivní látky.* 2022. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/rejstrikovy-pojem/2197>.
27. **Population Division. 2005.** *UNITED NATIONS EXPERT GROUP MEETING ON INTERNATIONAL MIGRATION AND DEVELOPMENT.* New York : Department of Economic and Social Affairs, 2005. Dostupné z: https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/unpd_egm_200507_p15_iomelaniuk.pdf.
28. **Pushya, Habib M. a Faradila, Muslihah. 2021.** *Should Indonesia's Sex Workers Be Protected?* místo neznámé : Fair Observer, 2021. Dostupné z: https://www.fairobserver.com/region/asia_pacific/m-habib-pashya-muslihah-faradila-indonesia-news-sex-workers-prostitution-sex-trade-world-news-34793/.
29. **Rössler, W, a další. 2009.** *The mental health of female sex workers.* Curych : ACTA PSYCHIATRICA SCANDINAVICA, 2009. Dostupné z: https://www.collegium.ethz.ch/fileadmin/autoren/pdf_papers/10_roessler_sexwork.pdf.
30. **Seelke, Clare Ribando a Siskin, Alison. 2008.** *Trafficking in Persons: U.S. Policy and Issues for Congress.* místo neznámé : Cornell University, 2008. Dostupné z: <https://ecommons.cornell.edu/handle/1813/78194>.
31. **Solomon, Ogbonna a Onyishi, Augustine E. 2018.** *MILITARY DICTATORSHIP, DEMOCRATIZATION AND THE STRUGGLE FOR NATIONAL DEVELOPMENT IN POST-SUHARTO INDONESIA: A RETROSPECT.* 2018. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/324892026_MILITARY_DICTATORSHIP_DEMOCRATIZATION_AND_THE_STRUGGLE_FOR_NATIONAL_DEVELOPMENT_IN_POST-SUHARTO_INDONESIA_A_RETROSPECT.
32. **UNAIDS. 2020.** Country UNAIDS. *UNAIDS.* [Online] 2020. [Citace: 30. Květen 2022.] <https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/indonesia>.
33. **Woworuntu, Shandra. 2016.** *Shandra Woworuntu: My life as a sex-trafficking victim.* místo neznámé : BBC, 2016. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/magazine-35846207>.
34. **Yakushko, Oksana. 2019.** *Human Trafficking: A Review for Mental Health Professionals.* místo neznámé : University of Nebraska, 2019. Dostupné z: <https://vc.bridgew.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2201&context=jiws>.